Ազգ
Azg
10 ՄԱՅԻՍ 2007 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 86 (3738)

Պատրիկ Դեւեջյանը Ֆրանսիայի արտգործնախարա՞ր

Ըստ թուրքական աղբյուրների

Ֆրանսիայի արտգործնախարարի պաշտոնը կարող է զբաղեցնել իշխող կուսակցությունից ֆրանսիական խորհրդարանում պատգամավոր Պատրիկ Դեւեջյանը, որ հայտնի է որպես Ֆրանսիայի նորընտիր նախագահ Նիկոլա Սարկոզիի մտերիմ համախոհ: Թուրքական լրատվամիջոցները վկայակոչելով սեփական աղբյուրները, նշում են, որ Սարկոզիի հաղթանակից հետո Անկարայում որոշակի քաղաքական կանխատեսումներ են արվել, որոնց համաձայն հնարավոր է Ֆրանսիայի եւ Թուրքիայի հարաբերությունների վատացում՝ Սարկոզիի նախընտրական հայացքների պահպանման պարագայում: Անկարային ավելի մեծ մտահոգություն են պատճառել Ֆրանսիայի արտգործնախարարի պաշտոնում հայազգի պատգամավորի հավանական նշանակման լուրերը:

Մեծացել է ընտրություններին մասնակցելու կարեւորության գիտակցումը

Ինտերնետում քվեարկածների 58 տոկոսը կարծում է, որ իր ձայնի խիղճը կարող է ազդել ընտրությունների արդյունքների համար

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

«**Ազգի**» կայքէջում քվեարկությունն ավարտվեց, եւ ինչպես խոստացել էինք, արդյունքները հրապարակում ենք պաշտոնական քվեարկությունների սկսվելուց 2 օր առաջ: Սակայն քանի որ Ընտրական օրենսգրքի 4-րդ գլխի 22-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն, քարոզչության վերջին 7 օրվա ընթացքում արգելվում է կուսակցությունների եւ թեկնածուների վարկանիշերի վերաբերյալ սոցիոլոգիական հարցումների արդյունքների հրապարակումը, ներկայացնում ենք միայն ինտերնետում քվեարկածների նախընտրական տրամադրությունները: Ի դեպ, նրանց մի զգալի տոկոսը արտասահմանի մեր հայրենակիցներն են, ովքեր եւ, պայմանականորեն մասնակցելով քվեարկությանը, որոշակի վերաբերմունք են արտահայտել հայաստանյան քաղաքական եւ մասնավորապես նախընտրական մթնոլորտի վերաբերյալ:

Իհարկե, ինտերնետային այս հարցումների արդյունքները նույնպես կարելի է վիճարկել, ինչպես այսօր վիճարկվում են սոցիոլոգիական տարբեր հետազոտությունները, սակայն, ի տարբերություն պատվերով կամ անպատվեր հարցումների, մենք այս հարցումներն իրականացրել ենք ընդամենը իբրեւ ստուգաչափ, որը թերեւս համադրելի լինի մյուս ծանրակշիռ հետազոտությունների արդյունքների հետ, եթե դրանք անաչառ են եղել:

Տես էջ 2

«ԻՄՊԻՉՄԵՆՏԸ» ՀԱՍԱՎ ՆՊԱՏԱԿԻՆ

Հանրահավաք, բողոքի ցույց, ծեծուջարդ

Ճիշտ այն պահին, երբ Հանրապետության հրապարակում Հաղթանակի օրվա առիթով հայ եւ ռուս աստղերը, աստղիկներն ու կիսասկլոր աղջիկները տոնական համերգ էին տալիս բազմատասնյակ հազար հանդիսատեսների համար, նույն պահին բողոքի ցույց էր տեղի ունենում Նալբանդյան փողոցի վրա «ազատություն», «իմփիչմենտ», վանկարկող բազմահազար մարդկանց մասնակցությամբ, որոնք պահանջում էին Ալեքսանդր Արզումանյանի եւ մյուս կալանավորների ազատ արձակումը: Հենց այն պահին, երբ ցուցարարների բազմությունը հասավ Ազգային անվտանգության ծառայության շենքի մոտակայք, դիմավորվեց կազմակերպված բերետավոր ուժերի կողմից: Լարվածությունը հասավ բարձրակետին, սկսվեց քաշքշոց, որին հետեւեցին բերետավորների վայրագ հարվածները ցույցն առաջնորդողների վրա, որոնցից Դավիթ Մաթեւոսյանն արյունլվա վիճակում հայտնվեց ասֆալտին, մինչ մահակներն անխնա իջնում էին աջուձախ: Վիրավորվեց նաեւ մի ոստիկան, որին տեղափոխեցին իսկույն, ինչպես մինչ այդ տեղափոխել էին Դ. Մաթեւոսյանին: Մի ակնթարթ հետո ասպարեզ եկան հատուկ ջոկատները՝ հակացուցարարական լրիվ հանդերձանքով: Վերջիններն արցունքաբեր գազ արձակեցին ցուցարարների վրա, իրարանցումը հասավ գագաթնակետին: Հենց այդ պահին, բարեբախտաբար, բանակցություններ տեղի ունեցան ցուցարարների առաջնորդներից Արամ Կարապետյանի,

լեռնանդր Արզումանյանի եւ մյուս կալանավորների ազատ արձակումը: Հենց այն պահին, երբ ցուցարարների բազմությունը հասավ Ազգային անվտանգության ծառայության շենքի մոտակայք, դիմավորվեց կազմակերպված բերետավոր ուժերի կողմից: Լարվածությունը հասավ բարձրակետին, սկսվեց քաշքշոց, որին հետեւեցին բերետավորների վայրագ հարվածները ցույցն առաջնորդողների վրա, որոնցից Դավիթ Մաթեւոսյանն արյունլվա վիճակում հայտնվեց ասֆալտին, մինչ մահակներն անխնա իջնում էին աջուձախ: Վիրավորվեց նաեւ մի ոստիկան, որին Գուրգեն Եղիազարյանի եւ քաղաքի ոստիկանության պետ Մելսիկ Նազարյանի միջեւ: Ցուցարարների ղեկավարները պահանջում էին այցելել մոտակա շենք տարված Դ. Մաթեւոսյանին ու մյուս՝ մի քանի վիրավորներին, թեեւ իրենք էլ, ինչպես նաեւ Արամ Սարգսյանը, «համտեսել էին» արցունքաբեր գազի կծվությունը: Պահանջը բավարարվեց, պայմանով, որ ցուցարարները հեռանան Նալբանդյան փողոցից ու գնան իրենց տները: Այդպես եղավ մոտավորապես՝ ցուցարար բազմությունը հեռացավ Մոսկովյան փողոցով դեպի Օպերա եւ Մատենադարան... Տես էջ 8

Քվեարկությունը հեռախոսով նկարելը ԿԸՀ-ն արգելեց

Երեկ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի արտահերթ նիստի երեք մասանոց որոշման անհրաժեշտությունը ծագել էր ընտրական գործընթացներով հետաքրքրված շրջանների մտահոգություններով, որոնց կարծիքով ընտրական օրենսգրքի համապատասխան կետերը միանշանակ պատասխան չէին տալիս այդ մտահոգություններին: ԿԸՀ նիստի երեք մասանոց որոշումը վերաբերում էր մայիսի 12-ի ընտրություններին ԸՕ-ի՝ ընտրողների գրանցմանն ու քվեարկությանը վերաբերող 55 եւ 56 հոդվածների միասնական կիրառության ապահովմանը, կարեւորելով քվեարկության գաղտնիությունը:

Այսպիսով ԿԸՀ-ն իր որոշմամբ ամրագրեց, որ քաղաքացին, ներկայանալով տեղամասային ընտրական հանձնաժողով, իրավունք ունի մասնակցելու երկու ընտրակարգով քվեարկություններին, բայց եթե նրանցից մեկը որոշի (եւ իրավունք ունի այդպես վարվելու), որ քվեարկելու է միայն մեկ ընտրակարգով, պետք է հիշի, որ երկրորդ անգամ ընտրատեղամաս ներկայանալ եւ հաջորդ ընտրակարգով քվեարկել նրան չի թույլատրվում: Նման դեպքում հանձնաժողովի քվեարկության համար պատասխանատու անդամը, մինչեւ համապատասխան սյունակում ստորագրելը, գիծ է դնում ընտրողի կողմից չստորագրված սյունակում՝ բացառելով նույն ընտրողի՝ երկրորդ անգամ տեղամաս ներկայանալու եւ քվեարկելու հնարավորությունը:

Որոշման երկրորդ կետը վերաբերում էր նրան, որ ընտրողը կարող է կատարել միայն այնպիսի գործողություններ, որոնք ամրագրված են օրենքով. որոշմամբ արգելվում է քվեաթերթիկը դուրս տանել, ծրարի մեջ չդնել, քվեաթերթիկում նշումը նկարահանել: Հատկապես վերջինը ենթադրվող ընտրախախտումների շարքում է, եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները պետք է ուշադիր լինեն, որպեսզի վճարված ընտրողների կողմից բջջային հեռախոսով քվեարկությունը չնկարահանվի:

Երրորդ մտահոգությունը քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոնում ծառայություն իրականացնող ոստիկաններին էր վերաբերում. որոշվեց, որ վերջինս մեծամասնական կարգով քվեարկությանը մասնակցում է, եթե հաշվառված է այդ տեղամասն ընդգրկող ընտրատարածքում: Այս դեպքում խոսքը վերաբերում է տեղամասային կենտրոնում ընտրության օրը ծառայող եւ այդ տեղամասի ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկված ոստիկանին:

Մ. Խ.

ՎԵՊ «ԱԶԳԻ» ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՎԵԼՎԱԾՈՒՄ

«Խաչագողի» երկրորդ ուրբաթը

Խոտանի սեզոնը սովորաբար սկսվում է ապրիլին, մայիս-հունիս, նաեւ հուլիս ամիսներն անցնում են ծանր, երկարօրյա աշխատանքի մեջ: Միայն ու միայն աշխատանք՝ լուսաբացից մինչեւ ուշ երեկո, տաքը, տանջանքը: Կես ժամով ճաշարան գնալը կամ փողոցում մեկին տեսնելն ու մի երկու բառ փոխանակելն օրվա հետաքրքրական իրադարձություններն են: Այս գիրքն էլ խոտանի սեզոնի պես մի բան է, եւ սկսեցինք գրեթե միաժամանակ: Խոտանիսի համար սեզոնը կիսատ թողնելը դժբախտություն է, ընթերցանությունը միշտ կարող ենք ընդհատել: Այնուամենայնիվ՝ անցնենք առաջին ամիսների հանդարտ ընթացքով...

Մայիսի 4-ին «**Ազգը**» ուրբաթօրյա գրական հավելվածում սկսեց «Խաչագող» վեպի տպագրությունը: Վաղը՝ ուրբաթ օրը, գրական հավելվածի երկրորդ համարում կարող եք կարդալ վեպի հինգերորդ, վեցերորդ, յոթերորդ գլուխները:

««ԲՀԿ»-ն բարգավաճ երկիր է կառուցելու հաղթանակների արժեւորմամբ»

Մայիսյան հաղթանակների օրը «ԲՀԿ»-ն հյուրընկալվեց Սիսիանում

Ապրիլի 8-ից մեկնարկած ընտրությունների պաշտոնական քարոզարշավը մոտենում է իր ավարտին: Քարոզարշավի վերջին օրերին սակայն «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցությունը (ԲՀԿ) շարունակում է իր հանդիպումները հանրապետության տարբեր բնակավայրերի բնակիչների հետ, որոնք ոչ միայն ծանոթանում են կուսակցության ծրագրերին, լսում նրա առաջնորդ Գագիկ Ծառուկյանին, այլեւ նրանից ստանում նվերներ հենց իրենց բնակավայրի համար:

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի հաղթանակի եւ Շուշիի ազատագրման 15-ամյակի օրը՝ երեկ, «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցությունը եղավ Սիսիանում, որտեղ սիսիանցիների համար կազմակերպել էր տոնական համերգ եւ հյուրասիրություն: «ԲՀԿ» քաղաքական խորհրդի անդամներին ու ղեկավար Գագիկ Ծառուկյանին Սիսիանի հրապարակում սպասում էին բազմաթիվ սիսիանցիներ: Մինչ նրանց հետ հանդիպելը ԲՀԿ ղեկավարն ու ներկայացուցիչները այցելեցին Շուշիի ազատամարտի զոհերի հիշատակին կառուցված հուշարձան եւ ծաղկեպսակ դրեցին հուշակոթողին:

««ԲՀԿ» ծնունդը ոչ միայն պահանջ էր քաղաքական դաշտում, այլեւ կենսական անհրաժեշտություն էր հասարակական կյանքում», սիսիանցիների հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարեց ԲՀԿ Սիսիանի տարածքային կառույցի համակարգող **Աղասի Հակոբջանյանը**: Նա ներկաներին հիշեցրեց, որ «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցությունը միայն այս տարի Սիսիանում 5 բարեգործական ծրագիր է իրականացրել, որոնցից չորսը գյուղատնտեսական եւ մեկը առողջապահական: Առողջապահական ծրագրի շրջանակներում 40 եւ ավելի սիսիանցիներ փոխադրվել են Երեւանի Էրեբունի բժշկական կենտրոնում:

Տես էջ 2

Ով ինչպես է գնում դեպի մայիսի 12

Առաջին երկու շաբաթների ոչ հետաքրքրական նախընտրական քարոզարշավն ավարտվում է բավականին հետաքրքրական իրավիճակով: Փոփոխվում են խաղադրույքները՝ գրեթե բոլոր կուսակցությունների առումով:

Նախ՝ ընդդիմադիրները վերջապես կարողացան որոշակի թափ հավաքել. նրանց պարտիան դեռ բաց է, եւ շատ բան որոշվելու է մայիսի 12-ից հետո: Այդ ակտիվացումը կոնֆիգուրատիվ փոփոխություններ առաջացրեց թե՛ իշխանական, թե՛ կենտրոնամետ, թե՛ ընդդիմադիրի համարում ունեցող մնացյալ ուժերի շրջանում: Որոշ ուժեր էլ, այդ թվում՝ ՕԵԿ-ն ու «Դաշինքը», սկսեցին ակնարկել, որ «կեղծիքների դեպքում» պայքարի առաջին գծում են հայտնվելու: Սա նշանակում է, որ ընդդիմադիրների շարքերը 13-ից հետո կարող են ինչ-որ առումով ստվարանալ, բայց քանի որ «այդպիսին» կոչվող ուժերի մեջ անհամաձայնություններն առավել շատ են, քան համատեղ պայքարի ձգտումը, այդ իսկ առումով վաղ է խոսել «շարքերի ստվարացման» մասին նաեւ այն պատճառով, որ փորձագետները չեն բացառում իշխանությունների կողմից հետեւյալ տեխնոլոգիայի կիրառումը. առմասական ընդդիմադիրների մի մասը «տարվում» է խորհրդարան, մյուսը՝ մնում է իր պայքարում միայնակ: Արդեն իսկ հնչում են «տարվող» ուժերի անունները...

Ուրույն վերադասավորություններ տեղի ունեցան նաեւ իշխանական ճամբարում: Նախ՝ ՀՀԿ-ն եւ նրա առաջնորդը նոր հայտ ներկայացրեցին մայիսի 12-ից ընդամենը մի քանի օր առաջ: Նմանատիպ եւ «պատասխան» հայտով հանդես եկավ նաեւ ԲՀԿ-ն: ՀՀԿ դանդաղ, բայց հիմնավոր առաջ շարժվելու մոտեցումը, որը մինչ քարոզարշավ արտահայտվել էր՝ «լավագույն դեպքում խորհրդարանում 25-30 տոկոս» ձեռք բերելու զգուշավոր բարձրաձայնումով, քարոզարշավի առաջին կեսին դինամիկ արագությամբ փոփոխվեց ու դարձավ մեծամասնություն ունենալու ձգտում: Իսկ արդեն քարոզարշավի ավարտին, ընտրություններից մեկ շաբաթ առաջ, ՀՀԿ նոր առաջնորդը նոր թեզ դրեց շրջանառության մեջ՝ փորձելով կանխել եւ թույլ չտալ, որ մանրակրկիտ կառուցված նախընտրական բուրգը որեւէ մեկը քանդի, փոփոխություն մտցնի ձեռք բերված ստատուս-քվոյի մեջ. «Եթե 131 տեղ չստանանք, ես ինձ վատ չեմ զգա»:

Հասկանալի է, որ դիրքերը ուժեղացրած ԲՀԿ-ի, բավականին ագրեսիվ նախընտրական կամպանիա ծավալող ՀՅԴ-ի, ակտիվացած ընդդիմության «ֆոնը» ստիպելու էր ՀՀԿ-ին գնալ նման գամբիթի: Եվ այնուհանդերձ, փորձագետները գտնում են, որ առավել ճշգրիտը կոնսոլիդացիոն մարտավարության կիրառումն ու իշխանական դաշտի համախմբումն էր: Որովհետեւ, չնայած ընդդիմադիրների նկատմամբ կիրառվող հետեւողական մեթոդոլոգիային՝ գաղտնալսում, բնակարանների խուզարկում, բոլոր դեպքերում պետք է հաշվարկել զարգացումների բոլոր տարբերակները, այդ թվում եւ ընդդիմադիր «կայծի» բռնկումը, որը կարող է անվերահսկելի դարձնել հայաստանյան հետընտրական իրավիճակը՝ համախմբման տանելով իրարից անհամախմբելի ընդդիմադիրներին նույնիսկ: Իսկ դրան դեմ-հանդիման ՀՀԿ-ն որոշեց գնալ «վճռական մենակի» իր մշտական ուղով, իսկ թե որքանով այն արդյունավետ կլինի, ցույց կտա նույն մայիսի 12-ը:

Ի դեպ. ՀՀԿ խիստ բացահայտ, անթաքույց հայտն, ըստ փորձագետների, հակառեակցիայի վերածվելու մասնակի ներուժ էլ ունի իր մեջ: Եվ չնայած ՀՀԿ «պատրաստակամությանը», թե խորհրդարանում կհամագործակցի այլ ուժերի հետ եւս, այնուհանդերձ, որոշ քարեր գլորվեցին «այս ու այն կողմ»:

Ինչ վերաբերում է ԲՀԿ-ին, ապա վերջինս բավականին շահեկան վիճակում է, եւ վարում է գրագետ, կազմակերպված քարոզարշավ: Վերջինս նախ՝ նույնպես զերծ չմնաց նախընտրական էֆեկտիվ տեխնոլոգիաների կիրառումից, եւ ունեցավ քաղաքական համարձակություն «նույնատիպ», սակայն առավել հաշվարկված հայտ ներկայացնելու՝ 50+1 ֆորմատով, առաջ գնալով էլ հարկ համարեց ասել. «Մենք ո՛չ ընդդիմություն ենք եւ ո՛չ էլ իշխանություն. նոր-կենտրոնամետ ուժ ենք, որը երկրում արված որեւէ լավ բան չի անտեսում, բայց եւ պատրաստ էլ չէ աչք փակել բացասական երեւույթների առաջ»: Ինչն ինքնին նշանակում է, որ ԲՀԿ-ն պահում է մանեւրի հնարավոր եւ հսկա դաշտ՝ անհրաժեշտության դեպքում ուրույն խաղի սկիզբ դնելու, կոնֆիգուրատիվ փոփոխություններին արագ արձագանքելու համար: Եվ ընդհանրապես, ԲՀԿ-ն, որը կարողացավ զերծ մնալ բոլոր կարգի գայթակղություններից եւ որեւէ կերպ չարձագանքեց իր դեմ պերմանենտ կիրառված «սեւ» տեխնոլոգիաներին, կոռեկտություն դրսեւորեց եւ նոր ուղենիշ ուրվագծեց: Հակառակ բոլոր սպասումների՝ առաջնորդվելու է սեփական ծրագրի գերակայություններով, փող չի բաժանելու, հիմք չի տալու ԲՀԿ-ի սայթաքումներին սպասող ուժերին՝ կուսակցությունը տեղափոխել ապակառուցողական դաշտ, այնտեղ ԲՀԿ-ին «պարտադրել» խաղի այլ կանոններ, որպեսզի վերջինս ստիպված լինի ձեռքբերած ճանաչումը, դիվիդենդները մանրադրամել-տանուլ տալ: Սա էր, թերեւս, հիմնական պատճառը, որ որոշ փորձագետների, այդ թվում եւ բավականին հայտնի գործիչների հիմք տվեց ենթադրել, որ նախընտրական մրցապայքարի «կինդեր-սյուրպրիզը» կար եւ մնաց ԲՀԿ-ն, որպես ժողովրդի ֆավորիտ:

Ի դեպ, ԲՀԿ-ի դեմ քարոզարշավի սկզբում կիրառվող մարտավարությունը եւս փոփոխություն կրեց՝ խիստ սահուն անցում կատարելով դեպ գաղափարական «պահանջարկի» դաշտ: Ու թե առաջին փուլում կուսակցությունը մեղադրվում էր բարեգործական, սոցիալական գործունեության համար, քարոզարշավի ավարտին արդեն այլ՝ քաղաքագիտագաղափարական «մեղադրանքներ» էին ներկայացվում. այն է՝ եթե ԲՀԿ-ն չի ցանկանում իշխանություն, պաշտոններ, ինչո՞ւ է մտել ընտրապայքարի մեջ: Սա էլ չաշխատեց: Որովհետեւ ԲՀԿ նորահայտ թիմն անչափ արագ ինտեգրվեց քաղաքական պայքարին, նոր որակներ սկսեց հանդես բերել, եւ ծրագրային առանձնահատկություններին զուգահեռ, բավականին ճկուն եւ դինամիկ ապացուցեց, որ իշխանության հավակնորդ է: Սակայն, ի տարբերություն այլոց, քաղաքական հաշվարկ է կատարել՝ սպասելով մայիսի 12-ի բուն արդյունքներին: Սա՝ մեկ:

Եվ ապա, ակնհայտ էր, որ ԲՀԿ-ն նախընտրական պայքարի մեջ էր մտել մինիմում եւ մաքսիմում ծրագրերով: Եվ, ի տարբերություն այլոց, բոլորովին «հակառակ» կողմից. մաքսիմումը ԲՀԿ-ի դեպքում ճանաչելի-ընդունելի-ժողովրդական դառնալն էր: Կուսակցական-գաղափարախոսական առաջնահերթություններով քաղաքական ասպարեզում շատ արագ տեղ զբաղեցնելը կարելի է ասել գրեթե լիովին հաջողվեց երիտասարդ այս կուսակցությանը, որովհետեւ կարողացավ քարոզարշավի անչափ կարճ ժամանակահատվածն առավելագույնս օգտագործելով՝ իր ծրագրային բրենդը հանրությանը ներկայացնել, եւ ժողովրդին ասել, որ պետության որեւէ կարեւորագույն խնդիր, հասարակության որեւէ խավ-անդամ չի անտեսվել իրենց կողմից: Չեն շրջանցվել խոցելի՝ հաշմանդամների, անապահով խավերը, ազգային փոքրամասնությունը, մտավորականությունը, երիտասարդությունը, գյուղը՝ իր բազում-բազմաթիվ հոգսերով եւ այդպես շարունակ: Իսկ որ ամենակարեւորն է՝ երիտասարդ կուսակցությունն արդեն իսկ պատրաստել է այդ ոլորտների խնդիրները կարգավորող բազմաթիվ օրենսդրական նախագծեր, եւ դրանցով է ներկայացել հանրությանը: Ինչը, թերեւս, նորաստեղծ կուսակցության եւ քաղաքական մշակույթի առումով նոր մոտեցում է:

Ինչ վերաբերում է ԲՀԿ մինիմում ծրագրին, ապա այն բխում է մաքսիմում ծրագրի տրամաբանությունից՝ ներկայանալ ժողովրդին, շահել վերջինիս վստահությունը, եւ այդով՝ ունենալ հնարավորինս մեծ ձայն ապագա խորհրդարանում. «վստահեք, ձայն տվեք, վաղը պահանջեք» պահանջարկ-առաջարկի սկզբունքով:

Եվ դատելով առ ԲՀԿ-ն ժողովրդի վերաբերմունքից, կուսակցության օր օրի աճող հեղինակությունից, մաքսիմում ծրագրի իրականացման տեմպերից, պետք է եզրակացնել, որ ԲՀԿ-ն, թերեւս, կունենա նաեւ այդ ձայնը: Ասել է թե՝ կիրականացնի նաեւ իր մինիմում ծրագիրը:

ԼԻԼԻԹ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

«Պատրաստ ենք սովորեցնել անվճար»

Պատասխանում է ԲՀԿ մամուլի պատասխանատու Բաղդասար Միհրյանը

- Պարոն Միհրյան, քարոզարշավի ողջ ընթացքում տարբեր քաղաքական ուժեր եւ գործիչներ պարբերաբար անդրադարձել են «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության նախագահ Գագիկ Ծառուկյանի ձեռնարկությունների, նշելով, թե տվյալ ձեռնարկությունները լիարժեք չեն կատարում իրենց հարկային պարտավորությունները: Ի՞նչ կասեք այդ կապակցությամբ:

- Թե՛ կուսակցության նախագահը եւ թե՛ կուսակցության ներկայացուցիչները բազմիցս անդրադարձել են այդ խնդրին եւ տվել հստակ պարզաբանումներ: Կարծում եմ, նշյալ պարզաբանումները միանգամայն բավարար պետք է լինեին մաթեմատիկայի առնվազն տարրական գիտելիքներ ունեցողներին հասկանալու, որ «Մուլտի Գրուպի» ձեռնարկությունները լիարժեք կատարում են իրենց բոլոր հարկային պարտավորությունները: Պարզվում է, սակայն, որոշ գործիչներ եւ քաղաքական ուժեր դժվարանում են նույնիսկ տարրական դասարանի մաթեմատիկան հասկանալ: Եվ քանի որ «Բարգավաճ Հայաստանը» հայտարարել է, որ քաղաքացիական համերաշխության կուսակցություն է, ապա մենք պատրաստ ենք միջնորդել, որպեսզի «Գագիկ Ծառուկյան» բարեգործական հիմնադրամի միջոցներով մաթեմատիկայի անվճար դասընթացներ կազմակերպվի ուշ հասկացողների համար: Եթե դա էլ չօգնի, ոչինչ անել այլեւս չենք կարող:

«Մանր-մունր» ընտրախախտումներ լինում են ամեն մի երկրում

Համոզված է արդարադատության նախարարը

Հիմնականում նախընտրական կացությանն էին առնչվում արդարադատության նախարար **Դավիթ Հարությունյանին** ուղղված լրագրողների հարցերը երեկ «Ռեգնում» գործակալությունում: Ինչպե՞ս էր պատասխանում դրանց արդարադատության նախարարն ու միաժամանակ Հայաստանի հանրապետական կուսակցության միջազգային դիտորդների հետ աշխատանքը համակարգող պատասխանատուն:

Անդրադառնալով այն հարցին, թե ինչպիսի՞ն կլինի քաղաքական ուժերի դասավորվածությունը խորհրդարանում, ՀՀԿ-ն ներկայացնող Դավիթ Հարությունյանն այն կարծիքը հայտնեց, որ խորհրդարանում ներկայացված կլինեն 6-7 կուսակցություններ եւ ընդդիմությունը «շատ լուրջ ձեւով ներկայացված կլինի»:

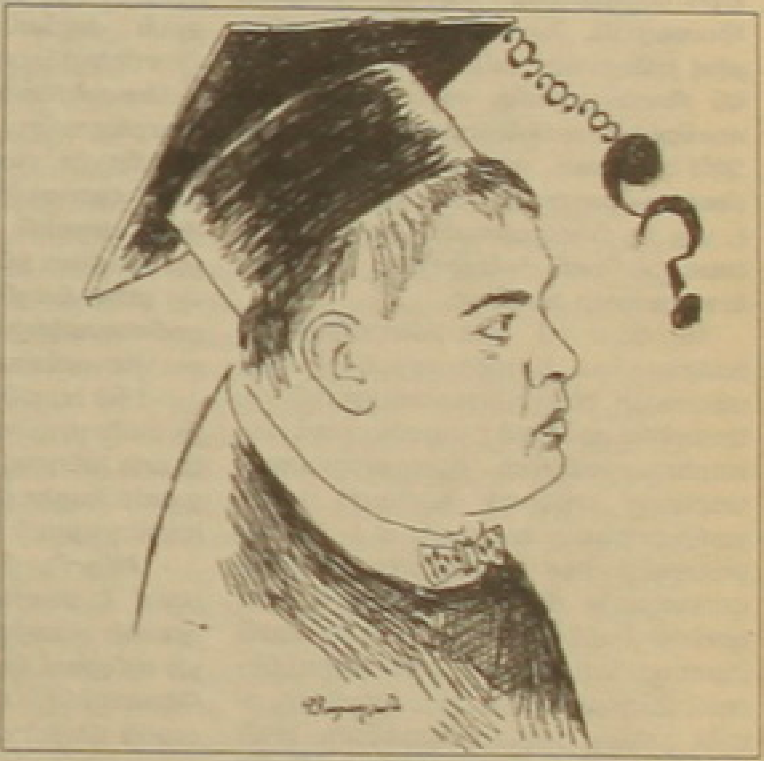

ՀՀԿ-ն, արդարադատության նախարարի հավաստմամբ, դեմ է մարդկանց հարկադրաբար նախընտրական միջոցառումներին բերելուն, բայց ավտոբուսներով բերելը կազմակերպչական հարց է: Համենայն դեպս, ըստ նրա, կուսակցությունը քայլեր ձեռնարկում է, որ նման դեպքեր չկրկնվեն: Եղած որոշ խախտումների համար կուսակցությունում կարգապահական գործընթացներ են գնում: Դավիթ Հարությունյանը նաեւ վստահ է, որ Հանրապետականը թույլ չի տա, որ խախտումներ լինեն ընտրություններում, բայց փողոցներ դուրս չի գա: Այդ ուղղությամբ, համաձայն նախարարի, հիմա քայլեր արվում են՝ ուսուցողական ձեռնարկներից մինչեւ իրազեկման նպատակ ունեցող ֆիլմեր:

Հայաստանի վարչապետն օգտագործո՞ւմ է իր պաշտոնական դիրքը եւ խախտում ընտրական օրենքը, երբ նախընտրական հանդիպումների է մեկնում: Այս հարցին Դավիթ Հարությունյանը պատասխանեց, որ վարչապետը կատարում է օրենքով տրված լիազորություններն ու պարտավորությունները:

Դավիթ Հարությունյանի կարծիքով, կուսակցությունների գործառնական ծախսերը չի կարելի շփոթել նախընտրական քարոզչության հետ: Դահլիճների վարձակալում, պաստառներ եւ այլն՝ դա քարոզչություն է, իսկ կուսակցական տարածքային գրասենյակների օգտագործումը՝ ոչ: Իսկ «մանր-մունր խախտումներ», ըստ նախարարի, ամեն երկրում լինում են: Օրինակ՝ ընտրացուցակների ճշգրիտ չլինելն արդեն օրենքի խախտում է, բայց դա չի նշանակում, որ դա հիմք է ընտրությունների արդյունքները չեղյալ հայտարարելու համար: Միաժամանակ չբացառվեց հավանականությունը, որ որոշ քաղաքական ուժեր ընտրությունների արդյունքների առնչությամբ կդիմեն դատական ատյաններին: Վերջիններս, նախարարի հավաստմամբ, պատրաստ են դրան, քանի որ «դատական համակարգը տարեցտարի աճում է եւ կատարելագործվում»:

Հետընտրական ժամանակաշրջանում կարեւորվող ոլորտներից լինելու է դատաիրավական համակարգում բարեփոխումների շարունակումը եւ տեղական ինքնակառավարման համակարգի ուժեղացումը: **«Ազգի»** այն հարցին, թե ինչո՞ւ է առաջնահերթ կարեւորվում դատավորների աշխատավարձերի կտրուկ բարձրացման թեզը, այլ ոչ թե դրան համարժեք մյուս քայլերն այս ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարելու համար, նախարարն ասաց, որ մյուս բոլոր խնդիրների առնչությամբ աշխատանքներ տարվում են եւ առաջ շարժվում: Մասնավորապես, ըստ նրա, մշակվել են դատավորների վարքագծի խիստ կանոններ, պատրաստվում է որակապես նոր դատավարական օրենսգիրքը: Դավիթ Հարությունյանն ասաց նաեւ, թե սխալ է այն մեկնաբանությունը, որ դատավորների աշխատավարձերի բարձրացումն արվում է նրանց կաշառք վերցնելուց զերծ պահելու համար: Պարզվում է, դա արվում է դատավորի անկախությունն ապահովելու համար: «Դատավորները այդ անկախությունը հասկանում են որպես օրենքից անկախ գործելու հնարավորություն» մեր ռեպլիկին ի պատասխան, արդարադատության նախարարն ընդամենն ասաց, որ ոչ, անկախություն՝ օրենքի սահմաններում:

Նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանի եւ պաշտպանության նախկին փոխնախարար Վահան Շիրխանյանի շուրջն ստեղծված իրավիճակի վերաբերյալ Դավիթ Հարությունյանն ասաց, որ ինքը, ինչպես եւ հասարակությունը, չի տիրապետում այն ողջ տեղեկատվությանը, որն առկա է իրավապահ մարմինների մոտ: Սակայն նա այն կարծիքին է, որ եթե նրանք իսկապես խախտել են օրենքը, ապա պետք է պատասխանատվության ենթարկվեն: Միաժամանակ նախարարն ասաց, որ հիշյալ անձինք ամենաակտիվը չէին ընդդիմադիր դաշտում:

Արդարադատության նախարարին նաեւ հարց ուղղվեց Հայաստանի բնապահպանության նախարար Վարդան Այվազյանի դեմ «Գլոբալ գոլդ» ընկերության ներկայացրած՝ կաշառք պահանջելու մեղադրանքին: Դավիթ Հարությունյանը նշեց, որ ուղղակի մեղադրանք ուղղված նախարարին ընկերությունը չի ներկայացրել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ **Նախընտրական**

Ո՞վ ինչպես է գնում դեպի մայիսի 12

Առաջին երկու շաբաթների ոչ հետաքրքրական նախընտրական քարոզարշավն ավարտվում է բավականին հետաքրքրական իրավիճակով: Փոփոխվում են խաղադրույքները՝ գրեթե բոլոր կուսակցությունների առումով:

Նախ՝ ընդդիմադիրները վերջապես կարողացան որոշակի թափ հավաքել. նրանց պարտիան դեռ բաց է, եւ շատ բան որոշվելու է մայիսի 12-ից հետո: Այդ ակտիվացումը կոնֆիգուրատիվ փոփոխություններ առաջացրեց թե՛ իշխանական, թե՛ կենտրոնամետ, թե՛ ընդդիմադիրի համարում ունեցող մնացյալ ուժերի շրջանում: Որոշ ուժեր էլ, այդ թվում՝ ՕԵԿ-ն ու «Դաշինքն», սկսեցին ակնարկել, որ «կեղծիքների դեպքում» պայքարի առաջին գծում են հայտնվելու: Սա նշանակում է, որ ընդդիմադիրների շարքերը 13-ից հետո կարող են ինչ-որ առումով ստվարանալ, բայց քանի որ «այդպիսին» կոչվող ուժերի մեջ անհամաձայնությունները առավել շատ են, քան համատեղ պայքարի ձգտումը, այդ իսկ առումով վաղ է խոսել «շարքերի ստվարացման» մասին նաեւ այն պատճառով, որ փորձագետները չեն բացառում իշխանությունների կողմից հետեւյալ քաղտեխնոլոգիայի կիրառումը. արմատական ընդդիմադիրների մի մասը «տարվում» է խորհրդարան, մյուսը՝ մնում է իր պայքարում միայնակ: Արդեն իսկ հնչում են «տարվող» ուժերի անունները...

Ուրույն վերադասավորություններ տեղի ունեցան նաեւ իշխանական ճամբարում: Նախ՝ ՀՀԿ-ն եւ նրա առաջնորդը նոր հայտ ներկայացրեցին մայիսի 12-ից ընդամենը մի քանի օր առաջ: Նմանատիպ եւ «պատասխան» հայտով հանդես եկավ նաեւ ԲՀԿ-ն: ՀՀԿ դանդաղ, բայց հիմնավոր առաջ շարժվելու միտումը, որը մինչ քարոզարշավ արտահայտվել էր՝ «լավագույն դեպքում խորհրդարանում 25-30 տոկոս» ձեռք բերելու գոհունակ բարձրաձայնումով, քարոզարշավի առաջին կեսին դինամիկ արագությամբ փոփոխվեց ու դարձավ մեծամասնություն ունենալու ձգտում: Իսկ արդեն քարոզարշավի ավարտին, ընտրություններից մեկ շաբաթ առաջ, ՀՀԿ նոր առաջնորդը նոր թեզ դրեց շրջանառության մեջ՝ փորձելով կանխել եւ թույլ չտալ, որ մանրակրկիտ կառուցված նախընտրական բուրգը որեւէ մեկը քանդի, փոփոխություն մտցնի ձեռք բերված ստատուս-քվոյի մեջ. «եթե 131 տեղ չստանանք, ես ինձ վատ չեմ զգա»:

Հասկանալի է, որ դիրքերը ուժեղացրած ԲՀԿ-ի, բավականին ագրեսիվ նախընտրական կամպանիա ծավալող ՀՅԴ-ի, ակտիվացած ընդդիմության «ֆոնը» ստիպելու էր ՀՀԿ-ին գնալ նման գամբիտի: Եվ այնուհանդերձ, փորձագետները գտնում են, որ առավել ճշգրիտը կոնսոլիդացիոն մարտավարության կիրառումն ու իշխանական դաշտի համախմբումն էր: Որովհետեւ, չնայած ընդդիմադիրների նկատմամբ կիրառվող հետեւողական մեթոդոլոգիայի՝ գաղտնալսում, բնակարանների խուզարկում, բոլոր դեպքերում պետք է հաշվարկել զարգացումների բոլոր տարբերակները, այդ թվում եւ ընդդիմադիր «կայծի» բռնկումը, որը կարող է անվերահսկելի դարձնել հայաստանյան հետընտրական իրավիճակը՝ համախմբման տանելով իրարից անհամախմբելի ընդդիմադիրներին նույնիսկ: Իսկ դրան դեմ հանդիման ՀՀԿ-ն որոշեց գնալ «վճռական մենակի» իր մշտական ուղով, իսկ թե որքանով այն արդյունավետ կլինի, ցույց կտա նույն մայիսի 12-ը:

Ի դեպ. ՀՀԿ խիստ բացահայտ, անթաքույց հայտն, ըստ փորձագետների, հակառակցիայի վերածվելու մասնակի ներուժ էլ ունի իր մեջ: Եվ չնայած ՀՀԿ «պատրաստակամությանը», թե խորհրդարանում կհամագործակցի այլ ուժերի հետ եւս, այնուհանդերձ, որոշ քարեր գլորվեցին «այս ու այն կողմ»:

Ինչ վերաբերում է ԲՀԿ-ին, ապա վերջինս բավականին շահեկան վիճակում է, եւ վարում է գրագետ, կազմակերպված քարոզարշավ: Վերջինս նախ՝ նույնպես զերծ չմնաց նախընտրական էֆեկտիվ տեխնոլոգիաների կիրառումից, եւ ունեցավ քաղաքական համարձակություն «նույնատիպ», սակայն առավել հաշվարկված հայտ ներկայացնելու՝ 50+1 ֆորմատով, առաջ գնալով էլ հարկ համարեց ասել. «Մենք ո՛չ ընդդիմություն ենք եւ ո՛չ էլ իշխանություն. նոր-կենտրոնամետ ուժ ենք, որը երկրում արված որեւէ լավ բան չի անտեսում, բայց եւ պատրաստ էլ չէ աչք փակել բացասական երեւույթների առաջ»: Ինչն ինքնին նշանակում է, որ ԲՀԿ-ն պահում է մանեւրի հնարավոր եւ հսկա դաշտ՝ անհրաժեշտության դեպքում ուրույն խաղի սկիզբ դնելու, կոնֆիգուրատիվ փոփոխություններին արագ արձագանքելու համար: Եվ ընդհանրապես, ԲՀԿ-ն, որը կարողացավ զերծ մնալ բոլոր կարգի գայթակղություններից եւ որեւէ կերպ չարձագանքեց իր դեմ պերմանենտ կիրառված «սեւ» տեխնոլոգիաներին, կոռեկտություն դրսեւորեց եւ նոր ուղենիշ ուրվագծեց: Հակառակ բոլոր սպասումների՝ առաջնորդվելու է սեփական ծրագրի գերակայություններով, փող չի բաժանելու, հիմք չի տալու ԲՀԿ-ի սայթաքումներին սպասող ուժերին՝ կուսակցությունը տեղափոխել ապակառուցողական դաշտ, այնտեղ ԲՀԿ-ին «պարտադրել» խաղի այլ կանոններ, որպեսզի վերջինս ստիպված լինի ձեռքբերած ճանաչումը, դիվիդենտները մանրադրամել-տանուլ տալ: Սա էր, թերեւս, հիմնական պատճառը, որ որոշ փորձագետների, այդ թվում եւ բավականին հայտնի գործիչների հիմք տվեց ենթադրել, որ նախընտրական մրցապայքարի «կինդեր-սյուրպրիզը» կար եւ մնաց ԲՀԿ-ն, որպես ժողովրդի ֆավորիտ:

Ի դեպ, ԲՀԿ-ի դեմ քարոզարշավի սկզբում կիրառվող մարտավարությունը եւս փոփոխություն կրեց՝ խիստ սահուն անցում կատարելով դեպ գաղափարական «պահանջարկի» դաշտ: Ու թե առաջին փուլում կուսակցությունը մեղադրվում էր բարեգործական, սոցիալական գործունեության համար, քարոզարշավի ավարտին արդեն այլ՝ քաղաքագիտագաղափարական «մեղադրանքներ» էին ներկայացվում. այն է՝ եթե ԲՀԿ-ն չի ցանկանում իշխանություն, պաշտոններ, ինչո՞ւ է մտել ընտրապայքարի մեջ: Սա էլ չաշխատեց: Որովհետեւ ԲՀԿ նորահայտ թիմն անչափ արագ ինտեգրվեց քաղաքական պայքարին, նոր որակներ սկսեց հանդես բերել, եւ ծրագրային առանձնահատկություններին զուգահեռ, բավականին ճկուն եւ դինամիկ ապացուցեց, որ իշխանության հավակնորդ է: Սակայն, ի տարբերություն այլոց, քաղաքական հաշվարկ է կատարել՝ սպասելով մայիսի 12-ի բուն արդյունքներին: Սա՝ մեկ:

Եվ ապա, ակնհայտ էր, որ ԲՀԿ-ն նախընտրական պայքարի մեջ էր մտել մինիմում եւ մաքսիմում ծրագրերով: Եվ, ի տարբերություն այլոց, բոլորովին «հակառակ» կողմից. մաքսիմումը ԲՀԿ-ի դեպքում ճանաչելի-ընդունելի-ժողովրդական դառնալն էր: Կուսակցական-գաղափարախոսական առաջնահերթություններով քաղաքական ասպարեզում շատ արագ տեղ զբաղեցնելը կարելի է ասել գրեթե լիովին հաջողվեց երիտասարդ այս կուսակցությանը, որովհետեւ կարողացավ քարոզարշավի անչափ կարճ ժամանակահատվածն առավելագույնս օգտագործելով՝ իր ծրագրային բեռնը հանրությանը ներկայացնել, եւ ժողովրդին ասել, որ պետության որեւէ կարեւորագույն խնդիր, հասարակության որեւէ խավ-անդամ չի անտեսվել իրենց կողմից: Չեն շրջանցվել խոցելի՝ հաշմանդամների, անապահով խավերը, ազգային փոքրամասնությունը, մտավորականությունը, երիտասարդությունը, գյուղը՝ իր բազում-բազմաթիվ հոգսերով եւ այդպես շարունակ: Իսկ որ ամենակարեւորն է՝ երիտասարդ կուսակցությունն արդեն իսկ պատրաստել է այդ ոլորտների խնդիրները կարգավորող բազմաթիվ օրենսդրական նախագծեր, եւ դրանցով է ներկայացել հանրությանը: Ինչը, թերեւս, նորաստեղծ կուսակցության եւ քաղաքական մշակույթի առումով նոր մոտեցում է:

Ինչ վերաբերում է ԲՀԿ մինիմում ծրագրին, ապա այն բխում է մաքսիմում ծրագրի տրամաբանությունից՝ ներկայանալ ժողովրդին, շահել վերջինիս վստահությունը, եւ այդով՝ ունենալ հնարավորինս մեծ քվե ապագա խորհրդարանում. «վստահեք, ձայն տվեք, վաղը պահանջեք» պահանջարկ-առաջարկի սկզբունքով:

Եվ դատելով առ ԲՀԿ-ն ժողովրդի վերաբերմունքից, կուսակցության օր օրի աճող հեղինակությունից, մաքսիմում ծրագրի իրականացման տեմպերից, պետք է եզրակացնել, որ ԲՀԿ-ն, թերեւս, կունենա նաեւ այդ քվեն: Ասել է թե՝ կիրականացնի նաեւ իր մինիմում ծրագիրը:

ԼԻԼԻԹ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

«Պատրաստ ենք սովորեցնել անվճար»

Պատասխանում է ԲՀԿ մամուլի պատասխանատու Բաղդասար Միհրյանը

- Պարոն Միհրյան, քարոզարշավի ողջ ընթացքում տարբեր քաղաքական ուժեր եւ գործիչներ պարբերաբար անդրադարձել են «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության նախագահ Գագիկ Ծառուկյանի ձեռնարկություններին, նշելով, թե տվյալ ձեռնարկությունները լիարժեք չեն կատարում իրենց հարկային պարտավորությունները: Ի՞նչ կասեք այդ կապակցությամբ:

- Թե՛ կուսակցության նախագահը եւ թե՛ կուսակցության ներկայացուցիչները բազմիցս անդրադարձել են այդ խնդրին եւ տվել հստակ պարզաբանումներ: Կարծում եմ, նշյալ պարզաբանումները միանգամայն բավարար պետք է լինեին մաթեմատիկայի առնվազն տարրական գիտելիքներ ունեցողներին հասկանալու, որ «Մուլտի Գրուպի» ձեռնարկությունները լիարժեք կատարում են իրենց բոլոր հարկային պարտավորությունները: Պարզվում է, սակայն, որոշ գործիչներ եւ քաղաքական ուժեր դժվարանում են նույնիսկ տարրական դասարանի մաթեմատիկան հասկանալ: Եվ քանի որ «Բարգավաճ Հայաստանը» հայտարարել է, որ քաղաքացիական համերաշխության կուսակցություն է, ապա մենք պատրաստ ենք միջնորդել, որպեսզի «Գագիկ Ծառուկյան» բարեգործական հիմնադրամի միջոցներով մաթեմատիկայի անվճար դասընթացներ կազմակերպվի ուշ հասկացողների համար: Եթե դա էլ չօգնի, ոչինչ անել այլեւս չենք կարող:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

«Մանր-մունր» ընտրախախտումներ լինում են ամեն մի երկրում

Համոզված է արդարադատության նախարարը

Հիմնականում նախընտրական կացությանն էին առնչվում արդարադատության նախարար **Դավիթ Հարությունյանին** ուղղված լրագրողների հարցերը երեկ «Ռեգնում» գործակալությունում: Ինչպե՞ս էր պատասխանում դրանց արդարադատության նախարարն ու միաժամանակ Հայաստանի հանրապետական կուսակցության միջազգային դիտորդների հետ աշխատանքը համակարգող պատասխանատուն:

Անդրադառնալով այն հարցին, թե ինչպիսի՞ն կլինի քաղաքական ուժերի դասավորվածությունը խորհրդարանում, ՀՀԿ-ն ներկայացնող Դավիթ Հարությունյանն այն կարծիքը հայտնեց, որ խորհրդարանում ներկայացված կլինեն 6-7 կուսակցություններ եւ ընդդիմությունը «շատ լուրջ ձեւով ներկայացված կլինի»:

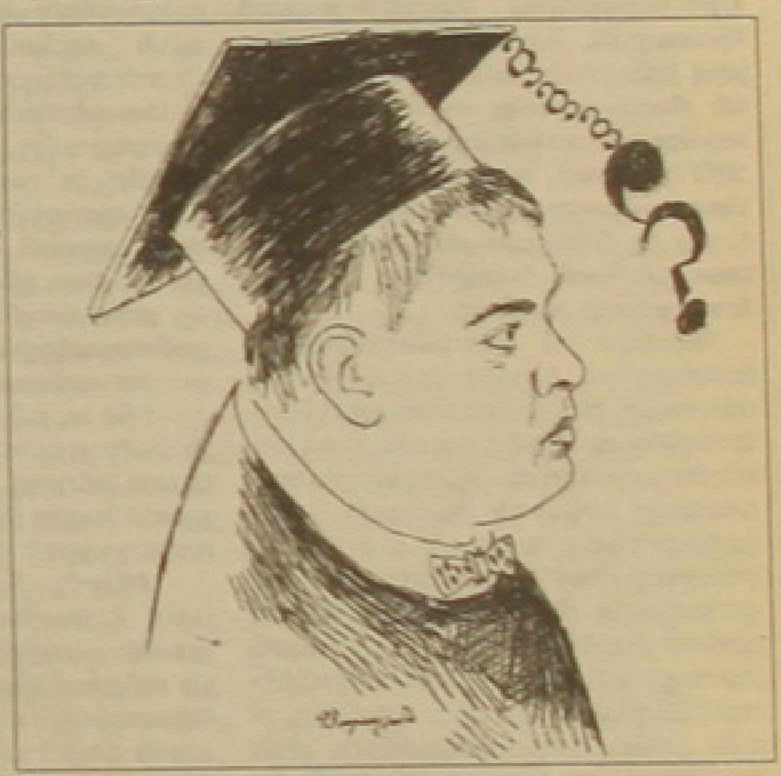

ՀՀԿ-ն, արդարադատության նախարարի հավաստմամբ, դեմ է մարդկանց հարկադրաբար նախընտրական միջոցառումներին բերելուն, բայց ավտոբուսներով բերելը կազմակերպչական հարց է: Համենայն դեպս, ըստ նրա, կուսակցությունը քայլեր ձեռնարկում է, որ նման դեպքեր չկրկնվեն: Եղած որոշ խախտումների համար կուսակցությունում կարգապահական գործընթացներ են գնում: Դավիթ Հարությունյանը նաեւ վստահ է, որ Հանրապետականը թույլ չի տա, որ խախտումներ լինեն ընտրություններում, բայց փողոցներ դուրս չի գա: Այդ ուղղությամբ, համաձայն նախարարի, հիմա քայլեր արվում են՝ ուսուցողական ձեռնարկներից մինչեւ իրազեկման նպատակ ունեցող ֆիլմեր:

Հայաստանի վարչապետն օգտագործո՞ւմ է իր պաշտոնական դիրքը եւ խախտում ընտրական օրենքը, երբ նախընտրական հանդիպումների է մեկնում: Այս հարցին Դավիթ Հարությունյանը պատասխանեց, որ վարչապետը կատարում է օրենքով տրված լիազորություններն ու պարտավորությունները:

Դավիթ Հարությունյանի կարծիքով, կուսակցությունների գործառնական ծախսերը չի կարելի շփոթել նախընտրական քարոզչության հետ: Դահլիճների վարձակալում, պաստառներ եւ այլն՝ դա քարոզչություն է, իսկ կուսակցական տարածքային գրասենյակների օգտագործումը՝ ոչ: Իսկ «մանր-մունր խախտումներ», ըստ նախարարի, ամեն երկրում լինում են: Օրինակ՝ ընտրացուցակների ճշգրիտ չլինելն արդեն օրենքի խախտում է, բայց դա չի նշանակում, որ դա հիմք է ընտրությունների արդյունքները չեղյալ հայտարարելու համար: Միաժամանակ չբացառվեց հավանականությունը, որ որոշ քաղաքական ուժեր ընտրությունների արդյունքների առնչությամբ կդիմեն դատական ատյաններին: Վերջիններս, նախարարի հավաստմամբ, պատրաստ են դրան, քանի որ «դատական համակարգը տարեցտարի աճում է եւ կատարելագործվում»:

Հետընտրական ժամանակաշրջանում կարեւորվող ոլորտներից լինելու է դատաիրավական համակարգում բարեփոխումների շարունակումը եւ տեղական ինքնակառավարման համակարգի ուժեղացումը: **«Ազգի»** այն հարցին, թե ինչո՞ւ է առաջնահերթ կարեւորվում դատավորների աշխատավարձերի կտրուկ բարձրացման թեզը, այլ ոչ թե դրան համարժեք մյուս քայլերն այս ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարելու համար, նախարարն ասաց, որ մյուս բոլոր խնդիրների առնչությամբ աշխատանքներ տարվում են եւ առաջ շարժվում: Մասնավորապես, ըստ նրա, մշակվել են դատավորների վարքագծի խիստ կանոններ, պատրաստվում է որակապես նոր դատավարական օրենսգիրքը: Դավիթ Հարությունյանն ասաց նաեւ, թե սխալ է այն մեկնաբանությունը, որ դատավորների աշխատավարձերի բարձրացումն արվում է նրանց կաշառք վերցնելուց զերծ պահելու համար: Պարզվում է, դա արվում է դատավորի անկախությունն ապահովելու համար: «Դատավորները այդ անկախությունը հասկանում են որպես օրենքից անկախ գործելու հնարավորություն» մեր ռեպլիկին ի պատասխան, արդարադատության նախարարն ընդամենն ասաց, որ ոչ, անկախություն՝ օրենքի սահմաններում:

Նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանի եւ պաշտպանության նախկին փոխնախարար Վահան Շիրխանյանի շուրջ ստեղծված իրավիճակի վերաբերյալ Դավիթ Հարությունյանն ասաց, որ ինքը, ինչպես եւ հասարակությունը, չի տիրապետում այն ողջ տեղեկատվությանը, որն առկա է իրավապահ մարմինների մոտ: Սակայն նա այն կարծիքին է, որ եթե նրանք իսկապես խախտել են օրենքը, ապա պետք է պատասխանատվության ենթարկվեն: Միաժամանակ նախարարն ասաց, որ հիշյալ անձինք ամենաակտիվը չէին ընդդիմադիր դաշտում:

Արդարադատության նախարարին նաեւ հարց ուղղվեց Հայաստանի բնապահպանության նախարար Վարդան Այվազյանի դեմ «Գլոբալ գոլդ» ընկերության ներկայացրած՝ կաշառք պահանջելու մեղադրանքին: Դավիթ Հարությունյանը նշեց, որ ուղղակի մեղադրանք ուղղված նախարարին ընկերությունը չի ներկայացրել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Ազգի» կայքէջի հարցերին պատասխանում է ԱԺ նախագահ Տիգրան Թորոսյանը

*Շնորհակալ եմ «**Ազգ**»-ին՝ ընթերցողների հետ երկխոսության հնարավորություն ստեղծելու համար եւ ընթերցողներին՝ մոտ երեք տասնյակ հարցերի համար: Դրանց բազմազանությունն ու սուրությունը վկայում են, որ մեր հայրենակիցները հայրենիքում, թե սփյուռքում, ուշադիր հետեւում են քաղաքական գործընթացներին: Շնորհակալ եմ, առաջիկա ընտրությունները ոչ միայն որակապես կտարբերվեն նախորդներից, այլեւ հնարավորություն կստեղծեն լուծելու այն խնդիրները, որոնք մտահոգում են ընթերցողներին:*

Մաղյեն Ռիչարդսոն, Քեմբրիջ, Մեծ Բրիտանիա - Հարգելի պարոն Թորոսյան, Հայաստանը բազմաթիվ խնդիրներ ունի, որոնք բխում են Ռուսաստանի հետ անհաջող գործընկեր ունենալու պատճառով: Չե՞ք կարծում, որ Հայաստանի համար լավագույնը Եվրամիությունն է, այլ ոչ Ռուսաստանը, որը տարածաշրջանում խնդիրներ է ստեղծում բոլորի համար:

-Կարծում եմ, թյուրիմացաբար են հակադրվում Եվրամիության եւ Ռուսաստանի հետ հարաբերությունները: Առաջինը գտնվում է բազմակողմ հարաբերությունների հարթությունում, երկրորդը՝ երկկողմ: Հարեւան Վրաստանի օրինակը հաստատում է, որ Ռուսաստանի հետ հարաբերությունների վատացումը միայն ժամանակավոր գործոն կարող է լինել եվրոպական կառույցների հետ հարաբերություններում: Ընդհանրապես այն երկրները, որոնք իրենց դժվարությունների բուն պատճառները որոնում են իրենցից դուրս, վաղ թե ուշ ստիպված են լինում հասկանալ, որ սխալվել են: Հայաստանի հարաբերությունները Եվրամիության եւ Ռուսաստանի հետ ապացուցում են, որ դրանք կարող են զուգահեռաբար զարգանալ: Եվրոպական ինտեգրացիան Հայաստանի արտաքին քաղաքականության առաջնահերթությունն է, եւ այդ ուղղությամբ հաջողությունների մասին են վկայում թե՛ Եվրոպայի խորհրդին անդամակցելիս ստանձնած պարտավորությունների կատարման հունվարյան ԵԽԽՎ բանաձեւը, թե՛ Եվրամիության հետ հարաբերությունների զարգացման դինամիկան: Ոչ թե բարձրագոչ հայտարարությունները, այլ ամենօրյա հետեւողական աշխատանքը կարող է լինել եվրոինտեգրացիայի հաջողության երաշխիքը:

- Ինչո՞ւ չեք բարելավում Հայաստանի կայքի որակը: Հնարավո՞ր է արդյոք, որ Ազգային ժողովը փոխի «Արմենտելի» անունն ու դարձնի «Հայտելեկոմ»՝ հետեւելով զարգացած երկրների օրինակին:

- Հավանաբար արդեն գիտեք, որ երկրորդ օպերատոր է գործում ոչ միայն բջջային, այլեւ ինտերնետային կապի ոլորտում, հետեւաբար «Արմենտելը» այլեւս մենաշնորհ չունի, ինչը, վստահ եմ, կարճ ժամանակ անց դրական դրսեւորում կունենա կապի որակի վրա: Արմենտելի անվան հետ կապված հարցը, կարծում եմ, կասակով է տրված. հավանաբար գիտեք, որ ընկերությունների անվանումները խորհրդարանները չեն որոշում, ինչպես նաեւ անվանումները չեն որոշում կապի որակը: Ի դեպ, մի՞թե Մեծ Բրիտանիան չեք համարում զարգացած երկիր, քանի որ հայտնի Վոդաֆոն, Օրինջ, Օու Թու ընկերությունների անվանումների մեջ «տելեկոմ» բաղադրիչը չկա:

- Հայաստանն ունի հարուստ մշակույթ, հզոր ժողովուրդ ու զորեղ լեզու, սակայն շատ հայեր իրենց լեզուն սովորելու փոխարեն սովորում են օտար լեզուներ ու միմյանց հետ շփվում են այդ լեզուներով: Կարո՞ղ եք արգելել ռուսերենի դասավանդումը դպրոցներում ու ստեղծել օրենք, որով արգելվի օտար անուններով կոչել բարերը, ռեստորաններն ու հիմնարկները: Այդպես երեխաների մեջ հարգանք կսերմանեք մայրենի լեզվի հանդեպ: Շնորհակալություն:

-Անվիճելի է, որ երեխաների մեջ պետք է հարգանք սերմանել մայրենի լեզվի նկատմամբ: Սակայն համոզված եմ, որ օտար լեզուների դասավանդման արգելքը որեւէ ձեւով չի կարող դա խթանել: Լեզուները չեն կարող վտանգավոր լինել: Ավելին, ռուսաց լեզուն խորհրդային տարիներին գրեթե միակ միջոցն էր, որը հնարավորություն էր ստեղծում ստանալ բազմազան տեղեկություններ, որ մեր մայրենի լեզվով, հասկանալի պատճառներով, հնարավոր չէր ստանալ: Այսօր Հայաստանում հայ երեխաները հաճախում են հայկական դպրոցներ ու վերացել է խորհրդային տարիներին ձեւավորված վտանգը: Ավելին, կարծում եմ, պետք է էապես բարելավել ե՛ւ մայրենի լեզվի, ե՛ւ ռուսերենի, անգլերենի ե՛ւ այլ լեզուների դասավանդման մակարդակը, որպեսզի ունենանք թե՛ մայրենի լեզուն ու հայրենիքը սիրող, թե՛ հաղորդակցության ժամանակակից գործիքները լիարժեքորեն օգտագործող սերունդ:

Արթուր Ղազարյան, Երեւան - Երբ Ադրբեջանը փաստահավաք խումբ էր ուղարկում ազատագրված տարածքներ, հայերի բնակեցման մասին զեկույց պատրաստելու համար, ինչո՞ւ հայկական կողմը լռեց նույն խումբը հայկական բռնագաղթված գյուղեր ուղարկելու վերաբերյալ:

- Ինձ հայտնի է, որ արտաքին գործերի նախարարությունը, որը զբաղվում էր այդ խնդրով, չի լռել եւ այդ ուղղությամբ քայլեր արել է, սակայն դեռեւս հաջողություն չի արձանագրվել:

- Ինչո՞ւ, երբ Ադրբեջանը խոսում է փախստականների վերադարձի մասին, հայկական կողմը չի պնդում նույնը Շահումյանի ու Գետաշենի՝ պատմական Գյուլիստանի մելիքության հայերին վերադարձնելու համար:

- Վստահ եմ, որ թե՛ ՀՀ, թե՛ ԼՂՀ ներկայացուցիչները գրավյալ տարածքների վերաբերյալ բոլոր քննարկումների ժամանակ պետք է մշտապես հիշեցնեն, որ նման կարգավիճակ ունեն Շահումյանի շրջանը, Գետաշենը, Մարտակերտի ու Մարտունու շրջանների զգալի մասերը: Սա այն կարեւոր ճշգրտումներից մեկն է, որ պետք է արվի ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման հետագա ընթացքում:

- Այսօր, երբ իշխող կուսակցությունները, այդ թվում՝ Հանրապետականը, առաջ են տանում Ղարաբաղում նոր հանրաքվե անցկացնելու հարցը, որեւէ մեկը մտածե՞լ է, թե ինչպե՞ս են շահումյանցի հայերը մասնակցելու: Թե՞ այն անցկացվելու է ԼՂԻՄ-ի նախկին տարածքում:

- Մի քանի տարվա աշխատանքի արդյունքում միջազգային կազմակերպությունները եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները ստիպված էին ընդունել, որ Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը պետք է լինի հակամարտության կարգավորման հիմնական սկզբունքներից մեկը: Նոր հանրաքվե անցկացնելու գաղափարը միջազգային կազմակերպություններինն է: Եթե ԼՂՀ անկախության ճանաչման համար անհրաժեշտ է, որ Արցախի ժողովուրդն իր վճռականությունը վերահաստատի եւս մեկ անգամ՝ միջազգային դիտորդների ներկայությամբ, ապա, կարծում եմ, մենք կարող ենք գնալ նման զիջման:

- Հանրապետական կուսակցությունն ինչպիսի՞ն է տեսնում Շահումյանի շրջանի ապագան: Շահումյանցիները չեն ընդունի նյութական փոխհատուցման որեւէ տարբերակ, միակ ընդունելի տարբերակը մեր ժողովրդի վերադարձն է իրենց հայրենիք Շահումյան:

-Շահումյանի շրջանի ապագան միայն Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կազմում է: Երբ կլինի դա՝ դժվար է ասել, սակայն վստահ եմ, որ անսասան համոզմունքի եւ ամենօրյա աշխատանքի դեպքում իրականություն կդառնա:

Արա Արշակունի, Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա - Հարգելի պրն Թորոսյան, իմ հարցը վերաբերում է վերջին իրադարձություններին, երբ հայկական պատվիրակությունը հրաժարվեց մասնակցել OSCE-ի նիստին:

-Ուրախ եմ, որ արտերկրում ապրող մեր հայրենակիցներին հետաքրքրում է մեր պատվիրակության աշխատանքը, սակայն ցավալի է, որ լիարժեք տեղեկություններ չունենալով հայտնվել եք թյուրիմացության մեջ: Մեր պատվիրակությունը չի մասնակցել ոչ թե ԵԱՀԿ/OSCE/-ի նիստին, այլ ԵԽԽՎ/PACE/ -ի 1416 բանաձեւի կիրառման հարցերով զբաղվող ենթահանձնաժողովի նիստին հետեւյալ պատճառաբանությամբ՝ ենթահանձնաժողովի նիստերը տեղի են ունենում նախնական պայմանավորվածությունների հիման վրա, իսկ նման պայմանավորվածություն չկար, ենթահանձնաժողովի նիստերը պետք է ունենան օրակարգ, որի մասին անդամները պետք է տեղեկացվեն, մինչդեռ օրակարգ գոյություն չուներ, նախորդ նիստերը ոչնչով չեն ծառայել բանաձեւի կիրառմանը, մասնավորապես ոչ մի քայլ չի արվել Ադրբեջանում հայասյացության քարոզն ու պատերազմի սպառնալիքները դադարեցնելու համար, ինչը բանաձեւի, հետեւաբար եւ վեհաժողովի ուղղակի պահանջն է: Մի քանի անգամ ենթահանձնաժողովի նախագահը խոստացել է այցելել Երեւան, Բաքու, Ստեփանակերտ ու մինչ այժմ դա տեղի չի ունեցել, ձեւական եւ աննպատակ հանդիպումները ոչ միայն անօգուտ են, այլեւ վնասակար, քանի որ ստեղծում են ինչ-որ բան անելու պատրանք: Չմասնակցելը նաեւ սթափեցնելու ու գործի մղելու նպատակ ուներ: Անկեղծորեն պետք է ասեմ, որ չեմ հանդիպել որեւէ մեկին, որն այս փաստարկները լսելուց հետո չի համոզվել, որ չմասնակցելը ճիշտ էր: Եթե «հետեւանքներ» ասելով նկատի ունեք որոշ ադրբեջանցիների պոռոտախոսության ու սեփական ժողովրդին մոլորության մեջ գցելու գործելաոճի հերթական դրսեւորումը, ապա Ձեր մտահոգությունը տեղին չէ: Կարծում եմ, ակնհայտ է, որ երկրորդ եւ չորրորդ հարցերը նույնպես թյուրիմացության արդյունք են: Երրորդ հարցը եւս կարելի է վերագրել իրավիճակի վերաբերյալ ձեր անտեղյակությանը կամ այն թյուրիմացությանը, որի մասին նշեցի սկզբում: Մի քանի տեղեկություն պատվիրակության կատարած աշխատանքի մասին: Պատվիրակությունը Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովում սկսել է իր աշխատանքը 2003 թ. աշնանը: Բացի այն, որ տարվա ընթացքում գումարվող չորս նստաշրջաններից յուրաքանչյուրում պատվիրակությունն ունեցել է 10-12 ելույթ, արձանագրվել են նաեւ երկրի համար կարեւոր մի շարք արդյունքներ, որոնցից առավել կարեւորներն են. վեհաժողովն ընդունել է ղարաբաղյան հակամարտության վերաբերյալ ԵԽԽՎ 1416 բանաձեւը, որը միջազգային կազմակերպությունների ընդունած միակ փաստաթուղթն է, որն արձանագրում է, որ ճանաչում է Ադրբեջանից Լեռնային Ղարաբաղի անջատման իրավունքը ժողովրդավարական գործընթացներով (հանրաքվե) Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի կամքի արտահայտության հիման վրա, Հարավային Կովկասում փախստականների վիճակին նվիրված զեկույցում արձանագրվել է Ադրբեջանի փախստականների իրական թիվը՝ բացահայտելով մեկ միլիոն փախստականների մասին կեղծիքը, մարդկանց նկատմամբ բռնությունների ու տեղահանությունների զեկույցում արձանագրվել է Հայոց Ցեղասպանության փաստը եւ դրա ճանաչումը Եվրախորհրդարանի կողմից, Հայաստանի սահմանադրությունը լիովին համապատասխանեցվել է եվրոպական չափանիշներին, Հայաստանը արձանագրել է էական առաջընթաց Եվրոպայի խորհրդին անդամակցելիս ստանձնած պարտավորությունների կատարման առումով, Հայաստանի օրենսդրությունը զգալիորեն բարելավվել է մարդու իրավունքների, ժողովրդավարության եւ օրենքի գերակայության արմատավորման տեսակետից, Հայաստանի պատվիրակությունն ունեցել է անդամ ԵԽԽՎ երկու ամենակարեւոր հանձնաժողովներից մեկի՝ մոնիթորինգի հանձնաժողովի դեկավար կազմում եւ այլն:

Նարեկ, Երեւան - Ինչպե՞ս կվերաբերվի «Հանրապետական» կուսակցությունը, եթե մյուս կուսակցություններն էլ իր պես առանց մարդկանց հարցնելու սկսեն նրանց անդամագրել:

-Չեմ կարծում, թե որեւէ ողջամիտ մարդ նման անիմաստ ու անհեթեթ բան կանի: Եթե այնուամենայնիվ, դուք գիտեք նման կոնկրետ դեպքեր, խնդրում եմ հայտնեք, թե ո՞վ, ե՞րբ եւ որտե՞ղ է նման բան արել եւ նա անվերապահորեն կպատժվի:

- Ինչ-որ սոցիալական ծառայությունից ցանկս տուն են եկել մարդիկ, վերցրել նրա անձնագիրն ու տարել, ասելով, թե իրենց այն պետք է ինչ-որ նպաստների հետ կապված գործերի համար: Մի քանի օր հետո հետ են բերել այդ թղթերի հետ ու շնորհակալություն հեռացել: Այնուհետեւ ցանկս հայտնաբերել է «Հանրապետական» կուսակցության գրքույկ՝ անձնագրից արտատպված լուսանկարով: Արդյո՞ք «Հանրապետական» կուսակցությունը դա համարում է առողջ երեւույթ:

- Կարծում եմ ձեր ցանկը չի նեղանա, եթե «իր» կուսակցական տոմսն ուղարկեք ինձ: Դա հնարավորություն կտա պարզելու, թե ո՞վ է «կասակել», ու մեղավորը կպատժվի:

Արթուր, Երեւան - Խնդրում եմ անկեղծորեն ասել, դուք հավատո՞ւմ եք, որ ՀՀԿ մտածում է այս ժողովրդի մասին: Եթե «Հանրապետականին» ընտրենք, մեր երկրի համար լա՞վ կլինի, թե՞ շատ վատ:

- Նախ, կարծում եմ, կուսակցությունը ոչ թե պետք է մտածի ժողովրդի մասին, այլ գործի երկրում առկա խնդիրների լուծման համար: Սոսկ մտածելը կամ հայտարարություններ անելը որեւէ խնդիր չի լուծում: Ի տարբերություն մյուս կուսակցությունների, ՀՀԿ-ն իր նախընտրական ծրագրում (եթե ծանոթ չեք, կարող եք գտնել www.hhk.am -ում) կոնկրետ ցուցանիշներով ներկայացրել է իր արած գործերն այն տարիների ընթացքում, երբ մասնակցել է երկրի կառավարմանը: Բոլոր խոստումները, որ ՀՀԿ-ն տվել է նախորդ ընտրություններից առաջ, կատարվել են: Այդուհանդերձ, մենք երբեք չենք ասել, որ գործել ենք անթերի: Ավելին, մեր երկրում դեռեւս կան զգալի անելիքներ: Դրանց վերաբերյալ ծրագիրը պարունակում է ոչ թե բարի ցանկություններ, ինչպես մյուս ծրագրերը, այլ կոնկրետ խնդիրներ եւ դրանց լուծման կոնկրետ մեխանիզմներ: Ընդհանրում, ՀՀԿ մեկնակետն այս ընտրությունների հետ կապված այն է, որ անցած ժամանակահատվածում կառուցվել են երկրի հիմքերը, ինչը հնարավորություն է ստեղծում այս ընտրություններից հետո սկսել նոր փուլ, որի հիմնական խնդիրը մեր քաղաքացիների համար բարեկեցիկ, արժանապատիվ կյանքի ապահովումն է: Նրանք, ովքեր նախընտրում են իրատեսական խոստումներ եւ դրանց իրականացում մի քանի տարվա ընթացքում, կարծում եմ կատարված աշխատանքի հիման վրա կընտրեն ՀՀԿ-ին, նրանք ովքեր ոգեւորվում են վառվռուն, բայց անհիմն ու խաբուսիկ խոստումներով, կընտրեն ուրիշների:

Պարթեւ Քոյանցյան, Մ. Նահանգներ, Լոս Անջելես - Հարգարժան պրն Թորոսյան, Սերժ Սարգսյանի «Հանրապետական» կուսակցություն գալով, այնպիսի տպավորություն է առաջացել, որ մնացած հանրապետականները հայտնվել են խաղից դուրս վիճակում: Արդյոք դա չ՞ պատճառը, որ դուք չեք մասնակցում քարոզարշավին:

- Եթե նկատի ունեք քարոզարշավը, ապա նախընտրական քարոզչությունն ունի նաեւ այլ ձեւեր, որոնցում ներգրավված են բազմաթիվ հանրապետականներ: Ինչ վերաբերում է քարոզարշավին, ապա անցկացվում է այն մարտավարությամբ, որը կուսակցությունն առավել արդյունավետ է համարում՝ ընտրությունների արդյունքների տեսակետից: Բնականաբար որեւէ մեկը խաղից դուրս վիճակում չի հայտնվել:

Ավետիս Ավետիսյան - Մեծարգո պարոն Թորոսյան, խնդրում եմ պարզաբանել, թե որքանով են «նժդեհական» գաղափարներ կրում վերջին մի քանի ամսում ՀՀԿ մտած գործիչները, որոնք գտնվում են կուսակցության ընտրացուցակի բավականին բարձր տարքում: Նժդեհականության մեջ ինչ է գրված կեղծիքներով սահմանադրություն անցկացնելու կամ պատգամավորական տեղեր վերցնելու մասին: Շնորհակալություն:

-Որեւէ տեղ չկա որեւէ կուսակցություն, որի բոլոր անդամները հավասարապես կրեն կուսակցության հիմնարար գաղափարները: Կարծում եմ, բավարար է, որ նրանք ծանոթ լինեն դրանց եւ գործեն կուսակցության կանոնադրության շրջանակներում եւ յուրաքանչյուր փուլի նախընտրական ծրագրի իրականացման համար: Ի դեպ, թեեւ կուսակցությունը շատ մեծ ջանքեր է ներդրել մեր ժողովրդին վերադարձնելու համար իր լավագույն զավակներից մեկի գործերը, սակայն ՀՀԿ-ն չի սեփականացրել Նժդեհին: Համոզված եմ, որ նա 20-րդ դարի մեր սակավաթիվ խոշոր մտածողներից մեկն է, ու նրա մշակած գաղափարախոսությունը ազգային գաղափարախոսության հիմքը կարող է լինել: Այդ պարագայում մի՞թե կարծում եք, որ բոլոր հայերը շատ լավ գիտեն Նժդեհին եւ գործում են նրա մշակած գաղափարախոսության շրջանակներում:

Մստնոր, Երեւան - Խնդրում եմ մեկ բառով ասել ձեր կյանքի կարգախոսը:

- Կարգախոսը՝ որպես այդպիսին չունեմ, այն էլ մեկ բառից բաղկացած: Կյանքը շատ ավելի բազմազան է ու հետաքրքրական: Այդուհանդերձ, կան արժեքներ ու սկզբունքներ, որոնք անբեկանելի են կյանքի տարբեր իրավիճակներում: Օրինակ՝ կյանքն այսօր չի սկսվել եւ այսօր չի ավարտվելու:

Արսլիկ, Երեւան - Հարգելի պրն Թորոսյան, ինչպե՞ս եք կանխատեսում խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքները, քանի՞ կուսակցություն կլինի խորհրդարանում:

- Մեր խորհրդարանում միշտ ձեւավորվել է 6 խմբակցություն եւ 1-2 խումբ՝ անկուսակցական պատգամավորներից: Այս անգամ, ամենայն հավանականությամբ, խմբեր չեն ձեւավորվի, իսկ խմբակցությունների թիվը կլինի 7 (մեկով ավելի կամ պակաս):

- Ըստ ձեզ, «Հանրապետականի» եւ «Բարգավաճի» տնտեսային տարբերությունը մոտավորապես ինչքա՞ն կկազմի:

- Ինչքան կորոշեն ընտրողները:

Պարթեւ Քոյանցյան, Մ. Նահանգներ, Լոս Անջելես - Հարգարժան պրն Թորոսյան, Ձեզ համարելով այսօրվա խորհրդարանի ամենախաղախաղաղարի եւ կիրթ անձնավորությունը, կուզենայի իմանալ, թե խորհրդարանից դուրս պատգամավորներից ո՞ւմ հետ եք նախընտրում մտերմություն անել, հաշվի առնելով այն փաստը, որ անցած խորհրդարանի պատգամավորների մեծ մասն ունի շատ կասկածելի անցյալ եւ ոչ պակաս կասկածելի ներկա:

- Իհարկե, լավ է, որ մեր հայրենակիցները խիստ պահանջներ են ներկայացնում պատգամավորներին, սակայն չեմ ուզում համաձայնել ձեր վերջին դիտման հետ ոչ միայն այն պատճառով, որ պատգամավորներն իմ գործընկերներն են, այլ որ խսկապես նրանց մեջ քիչ չեն կարգին մարդիկ: Խորհրդարանը հասարակության համար ամենամատչելի պետական կառույցն է, եւ լրատվամիջոցներն էլ շատ հաճախ հայտնի պատճառներով ներկայացնում են սկանդալային դեպքեր, այլ ոչ թե խորհրդարանի աշխատանքը եւ ամբողջական պատկերը: Խորհրդարանը հասարակության հայելին է եւ եթե նրանում արտացոլված պատկերը ձեզ դուր չի գալիս, ոչ թե պետք է քար նետել հայելու վրա, որ այն փշրվի ու պատկերը չերեւա, այլ պարզել, թե արտացոլվող դեմքի վրա որո՞նք են թերություններն ու շտկել դրանք: Ցավոք, խորհրդարանից դուրս շփումների համար քիչ ժամանակ է մնում, սակայն կան պատգամավորներ, որոնց հետ ընկերությունը մի քանի տասնամյակի պատմություն ունի ու նրանց հետ մտերմությունը շարունակվում է:

Պատրաստեց

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆԸ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ելցի՞նը քայքայեց ԽՍՀՄ-ը

Կազմակերպելով Ռուսաստանի առաջին նախագահ Բորիս Ելցինի շքեղ թաղումը, Պուտինն, ըստ երեւույթին, երկու նպատակ էր հետապնդում, նախ՝ մարդկայնորեն շնորհակալություն հայտնել այն մարդուն, որի շնորհիվ ինքը ժառանգեց գահը: Եվ երկրորդ, վերջ տալ ցարերի ու գլխավոր քարտուղարների՝ նախորդներին ոչնչացնելու ու պախարակելու պրակտիկային:

Այդ օրերին երկրի ԶԼՄ-ները, չնչին բացառությամբ, առաջնորդվում էին հայտնի սկզբունքով՝ գնացողի մասին ասել կամ միայն լավը, կամ՝ ոչինչ: Ամենայն հավանականությամբ այս ժողովրդական իմաստնությունը կարելի էր ընդունել նաեւ որպես վերեւից եկող հրահանգ: Այդուհանդերձ եղան հրապարակումներ, որոնցում, մեղմ ասած, կասկածի տակ էին առնվում երկրի դեմոկրատացման ասպարեզում Ելցինի ունեցած «պատմական վիթխարի ծառայությունները»:

Ինչո՞ւմ են մեղադրում նորօրյա Ռուսաստանի առաջին ղեկավարին նրա հակառակորդները: Առաջին հերթին հանուն անձնական իշխանության ԽՍՀՄ-ը քանդելու մեջ, որով նա փաստորեն արձանագրեց ռուսական կայսրության պարտությունը սառը պատերազմում: Այս իմաստով հաճախ է բերվում Ամերիկայի նախկին պետքարտուղար Ջ. Բեյքերի հայտարարությունը՝ մենք քառասուն տարում տրիլիոնների հասնող դոլարներ ծախսեցինք, որպեսզի ձեւակերպենք հաղթանակը Ռուսաստանի դեմ:

Այնուհետեւ Ելցինը քայքայեց երկրի էկոնոմիկան եւ բնակչության մեծ մասին դարձնելով ընչազուրկ, բնական հարստությունները կոպեկներով հանձնեց էթնիկական մեկ խումբ ներկայացնող ամերիկամետ օլիգարխներին, որոնք էլ առավելագույնս թալանեցին ու այլասերեցին երկիրը:

Ելցինին չի ներվում նաեւ պառլամենտի տանկային հրետակոծությունը, որը դիտվում է որպես արյունոտ պետական հեղաշրջում բազմադեմ ու կեղծավոր «դեմոկրատական» Արեւմուտքի աչքի առաջ:

Ելցինի «չարագործությունների» թվին է վերագրվում նաեւ չեչենական կոչված պատերազմը, երբ չեչեններով ու ռուսներով բնակեցված երկրամասը վերածվեց արյունոտ սպանդանոցի:

Այդ ամենով հանդերձ, ցար Բորիսի ամենամեծ մեղքը ռուս ազգայնականները համարում են նրա հակառուսական, հակազգային քաղաքականությունը, որի հետեւանքով կործանվեցին ռուս ոգու հիմնարար հիմքերը, ոտնահարվեց ազգային ինքնագիտակցության խորհիմաստությունը, երբ ռուսական պատմությունը որակվեց որպես անմիտ ու արատավոր եւ այլն: Ելցինի օրոք մոռացության մատնվեցին ռուս կոչված մտածողները, արվեստագետները, քաղաքագետները: Գաղափարական-մշակութային դաշտ ներխուժեցին փողի կուտակման, անհատապաշտության, բռնության, բարոյազրկության, դաժան համակեցության ամերիկյան ագրեսիվ խորհրդանշաններ:

Հատկանշական է, որ ռուս նացիոնալիստների կարծիքով, Արեւմուտքի քայքայիչ գործողություններն, ըստ էության ուղղված էին ոչ թե Խորհրդային Միության, այլ բուն Ռուսաստանի դեմ, եւ այդ գործընթացը շարունակվում է:

Առհասարակ Ելցինի թաղման օրերին կրկին հիվանդագին քննության առարկա դարձավ խորհրդային կայսրության անկման խնդիրը եւ դրանում հանգուցյալի ունեցած դերը: Պուտինի հերթական ուղերձի հրապարակման օրը կոմունիստները դահլիճում նույնիսկ ոտքի չկանգնեցին հարգելու Ելցինի հիշատակը: Մինչդեռ այդ նույն կոմունիստները համառորեն չեն ուզում ընդունել այն անողոք փաստը, որ Խորհրդային Միության կոմունիստական կուսակցությունը դեգրադացիայի էր ենթարկվել այն աստիճան, որ կորցրել էր կուսակցություն համարվելու հիմնական իմաստն ու պայմանը՝ ընդունակությունը պայքարելու իշխանության համար: Այդ մոտ 10 միլիոնանոց «առաջադեմ» ջոկատը ու գլխավորապես նրա ղեկավարությունն արդեն զուրկ էր որեւէ առաջնորդող գաղափարախոսությունից, եռանդից, կայուն սկզբունքներից, որեւէ հետեւողականությունից եւ, ինչպես գրել էր թերթերից մեկը, Արեւմուտքի դեմ մահացու գոտեմարտի կենտրոնը պահին ոչխարի պես գլուխը դրեց կառափնարանին: Դրա փոխարեն հատկապես ամերիկացիները առավելագույն արդյունավետությամբ կիրառեցին իրենց կազմակերպական զենքը՝ օգտագործել խորհրդային «սոցիալիստական» հասարակության մեջ կուտակված ու անտեսված խոր հակասությունները: Ինչպես նշում է ճանաչված քաղաքականագետ Սերգեյ Կուրղինյանը, Արեւմուտքը գիտակցված ու նպատակասլաց հարձակումներ էր գործում հակառակորդի սոցիալ-պետական կառույցի ամբողջականության, ենթահամակարգերի, կառավարող օղակների կազմակերպվածության վրա: Եվ նրան էր հակադրում իր քաղաքական համակարգի կենսունակությունը, գաղափարական ճկունությունը, էկոնոմիկայի դինամիկությունը, մշակութային արժեքների գրավչությունը եւ այլն, եւ այլն:

Ստացվեց այնպես, որ Ելցինի թաղմանը հաջորդեց Պուտինի վերհիշյալ ուղերձի հրապարակումը, եւ դրանով հատկապես առաջինի թողած ծանր ժառանգության ֆոնի վրա կրկին լայն առումով հակասության մեջ դրվեցին Ռուսաստանի ու Արեւմուտքի շահերը: Իմաստ չկա կոնկրետացնելու, թե ում նկատի ուներ Պուտինը, երբ դատապարտում էր նրանց, ովքեր «ճարպկորեն օգտագործելով կեղծ դեմոկրատական ֆրազները, ուզում են վերադարձնել ոչ վաղ անցյալը, որպեսզի, ինչպես որ նախկինում, անպատիժ զողանան համազգային հարստությունը, թալանեն մարդկանց ու պետությունը, որպեսզի երկիրը զրկեն ինքնուրույնությունից...»:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

Գերմանիան կվերականգնի «Շթազիի» արխիվները

Գերմանիայի կառավարությունը 6,3 մլն եվրո կհատկացնի արեւելագերմանական «Շթազի» գաղտնի ծառայության թղթե արխիվների վերականգնմանը: Լոնդոնի «Թայմս» թերթը տեղեկացնում է, որ վերականգնումն իրականացվում է հատուկ համակարգչային ծրագրի շնորհիվ:

1989 թ. Բեռլինի պարսպի կործանումից հետո ԳԴՀ-ն որպես պետություն դադարեց գոյություն ունենալուց: Արեւելագերմանական հատուկ ծառայությունները որոշեցին ոչնչացնել «Շթազիի» արխիվների 45 մլն փաստաթղթերը: A4 չափի թղթերը պատառոտում էին 8 եւ ավելի մասերի: Թղթի կտորտանքը հայտնվեց 16250 պարկերում, որոնք պետք է այրվեին: Բայց գործն ավարտին հասցնելու ժամանակ չեղավ:

Վերջին 16 տարիներին Արխիվների վերծանման հանձնաժողովի 25 աշխատակիցները մշակել են ընդամենը 350 պարկերի պարունակությունը: Ամբողջ աշխատանքն այս տեմպերով կատարելու համար դարեր կպահանջվեն:

Ուստի Բեռլինի արտադրական սարքավորումների եւ ճարտարագիտական տեխնոլոգիաների ինստիտուտը մշակել է համակարգչային հատուկ ծրագիր, որը թղթի պատառիկները սկանավորում է եւ արագորեն կազմում միասնական փաստաթուղթ: Այս ձեւով ամբողջ գործը կարելի է ավարտել 5-6 տարում:

Քաբուլի խորհրդարանը թալիբներին թշնամի չի համարում

Աֆղանստանի սենատն ընդունել է «Ժողովրդական միասնության օրենքի» նախագիծ, որը ենթադրում է «Թալիբան» շարժման հետ անմիջական բանակցություններ եւ միջազգային կոալիցիայի զորքերին կոչ է անում թալիբների դեմ չկռվել առանց ծայրահեղ անհրաժեշտության:

BBC-ն հաղորդում է, որ առաջիկայում օրինագիծը պետք է ընդունվի խորհրդարանի ստորին պալատում, ապա ներկայացվի նախագահ Համիդ Կարզայի հաստատմանը: Օրինագիծը տարբերություն է դնում «Թալիբան» շարժման եւ Աֆղանստանի բնակիչների միջեւ: Վերջիններիս թվին դասվում են «Ալ Ղաիդան» եւ պակիստանցի զրոհայինները:

Բացի դրանից, օրինագիծն օտարերկրյա զորքերից պահանջում է երկրի տարածքում իրենց գործողությունները համաձայնեցնել տեղական իշխանությունների, բանակի եւ իրավակարգի ուժերի հետ: Իսկ երբ աֆղանական բանակն ու ոստիկանությունը բավականաչափ ուժեղանան, ըստ օրենսդիրների, պետք է ընդունվի միջազգային ուժերը երկրից դուրս բերելու ծրագիր:

Անցյալում «Թալիբան» շարժումը ամեն անգամ մերժում էր ուղղակի երկխոսություն սկսելու Աֆղանստանի իշխանությունների փորձերը: Դրա հետ մեկտեղ վերջին ամիսներին երկրում հաճախակի են դարձել բռնարարքները, շարունակում է ավելանալ խաղաղ բնակչության զոհերի թիվը, աճում է ժողովրդի դժգոհությունը սեփական կառավարությունից:

«Թալիբանը» Աֆղանստանի մեծ մասում կառավարում էր մինչեւ 2001 թ., երբ երկիր ներխուժեցին օտարերկրյա զորքեր, որոնելով թիվ 1 ահաբեկիչ Ուսամա բեն Լադենին: Ենթադրվում է, որ «Թալիբանի» եւ «Ալ Ղաիդայի» առաջնորդներից շատերը ներկայումս թաքնվում են Պակիստանի լեռներում՝ աֆղանա-պակիստանյան սահմանի մոտակայքում:

Պ. Ք.

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Երեւանում կբացվի Իսպանիայի դեսպանատուն

Հարցազրույց Իսպանիայում ՀՀ պատվո հյուպատոս Լուիզ Բարբերա Սապաստրոյի հետ

- Իսպանիայում, Պորտուգալիայում եւ Իտալիայում Հայաստանի դեսպան պրն Ռուբեն Շուգարյանը Ա. Ղուկասյանի հետ ունեցած հարցազրույցում բարձր գնահատեց վերջին 5 տարիներում Ձեր ծավալած գործունեությունը, որը ուղղված է Իսպանիայի եւ Հայաստանի հարաբերությունների զարգացմանը: Ես անձամբ քաջածանոթ եմ այդ գործողություններին: Կցանկանայի, որ անձամբ խոսեիք Ձեր աշխատանքի մասին:

- Առաջին նպատակը, որ ծրագրել էի Իսպանիայի՝ Հայաստանը եւ հայ ժողովրդին ճանաչելն էր: Որպես ՀՀ պատվո հյուպատոս՝ ինձ հնարավորություն ընձեռվեց մասնակցելու տեղական համայնքների հեռուստատեսության քննարկումներին, որտեղ հնարավորությանս սահմաններում ներկայացրի Հայաստանը որպես անկախ պետություն, հայ ժողովրդին, նրա պատմությունը, մշակույթը, տնտեսությունը, մի խոսքով՝ Հայաստանն ամբողջությամբ:

Իսպանիայի պետական գործիչների հետ հաստատած իմ անձնական հարաբերությունների միջոցով կարողացա տեղեկացնել, որ Հայաստանը, ի դեմս իսպանահայերի, արդեն Իսպանիայում է: Հարկ է նշել, որ իմ կողքին կանգնած են եղել մի քանի իսպանահայ՝ 7-8 մարդ, որոնք մինչ այժմ էլ ինձ հետ են: Երբ գա ժամանակը, ես նրանց կներկայացնեմ ինչպես Իսպանիայի, այդպես էլ Հայաստանի հեղինակություններին:

- Որպես ՀՀ պատվո հյուպատոս ինչպիսի ծրագրեր ունեք առաջիկայի համար:

- Եթե մի փոքր հետ նայենք, կտեսնենք, որ վերջին 3 տարվա ընթացքում ձեռք է բերվել մի շարք կարեւոր հաղթանակ թե՛ իսպանահայերի, թե՛ Հայաստանի համար: Շուտով Հայաստանի մայրաքաղաք Երեւանում բացվելու է Իսպանիայի դեսպանատուն: Այդ նույն երջանիկ քաղաքում կբացվի նաեւ իսպանական հայտնի առեւտրական հաստատություն, որը սկիզբ կդնի Իսպանիայի (Վալենսիայի) եւ Հայաստանի տնտեսական հարաբերությունների հաստատման նոր ժամանակաշրջանին:

- Այն հայերը, որոնց հնարավորություն ընձեռվեց ճանաչելու Ձեզ՝ Ձեզ գնահատում են որպես անհատականություն եւ պարզապես մարդ:

- Ինձ համար մեծ պատիվ է Ձեր գնահատականը: Առաջին հերթին համարում եմ ինձ աշխատող մարդ եւ չեմ փնտրում սեփական հետաքրքրություն, այլ աշխատում եմ հոգալ այն մարդկանց մասին, ովքեր իմ կողքին են: Հոգով փաստաբան եմ եւ Աստծո կամոք ճանապարհը ինձ միշտ ժպտացել է: Պետական փաստաբան եմ, Վալենսիայի համալսարանի դասախոս, բայց երբեւիցե չէի մտածել ՀՀ պատվո հյուպատոս լինելու մասին: Առաջին անգամ ես մերժեցի այդ առաջարկը, սակայն հետո, ելնելով հանգամանքներից, ընդունեցի եւ այսօր ինձ համար մեծ պատիվ է ՀՀ պատվո հյուպատոս լինելը: Գոհ եմ իմ կատարած աշխատանքից, քանզի տեսնում եմ դրա արդյունքները: Այսօր, ի դեմս պրն Շուգարյանի, Իսպանիայում, Պորտուգալիայում եւ Իտալիայում ունենք Հայաստանի շատ լավ դեսպան, ում հետ անձամբ ունեմ շատ լավ հարաբերություններ, ուստի ակնկալում եմ նրա աջակցությունը: Սակայն առօրյա դժվարությունները բնականաբար ես պետք է լուծեմ: Եվ պրն Շուգարյանի նման բարեկամ ունենալը ինձ համար նույնպես օգնություն է:

ԳԱՅԱՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
ՀՀ պատվո հյուպատոսի օգնական

«Ալ Ջազիրան» ստացել է BBC-ի առեւանգված թղթակցին վերաբերող տեսաերիզ

Արաբական արբանյակային «Ալ Ջազիրա» հեռուստաալիքը ստացել է մի տեսաերիզ, որն իբր ուղարկել են BBC-ի թղթակից Ալան Ջոնսթոնի առեւանգիչները:

Տեսաերիզը պարունակում է մի շարք պահանջներ, ինչպես նաեւ դրվագներ, որոնցում կարելի է տեսնել Ջոնսթոնի ինքնության վկայականը:

Ժապավենը ստացել է Գազայում գործող «Ալ Ջազիրայի» թղթակցական կետը: Տեսաերիզը պատրաստել է իրեն «Իսլամի բանակ» հորջորջող խմբավորումը: Այդ խմբավորումը վերջին անգամ իր մասին հայտարարել էր մոտ մեկ տարի առաջ, պատասխանատվություն ստանձնելով իսրայելցի զինվոր Գիլադ Շալիտի առեւանգման համար:

BBC-ի պաշտոնական ներկայացուցիչների խոսքերով, տեսաերիզի պարունակությունը ներկայումս ստուգվում է, բայց կորպորացիան առայժմ պատրաստ չէ հանդես գալ առավել հանգամանալի մեկնաբանությամբ:

Ալան Ջոնսթոնը Գազայի հատվածում անհետացել էր մարտի 12-ին: 44-ամյա լրագրողին առեւանգել էին մի խումբ զինյալներ այն պահին, երբ նա տուն էր վերադառնում: Մինչեւ վերջերս առեւանգիչները որեւէ պահանջ չէին հրապարակել եւ ԶԼՄ-ների հետ կապ չէին հաստատել: Ապրիլին «Ջիհադի եւ մենաստվածության բրիգադներ» անհայտ խմբավորումը հայտարարություն էր տարածել, թե Ջոնսթոնն սպանված է: Բայց այդ պնդման հավաստիությունն անհնար էր ստուգել:

Պաղեստինի իշխանությունների տեղեկությունների համաձայն, Ջոնսթոնը ողջ է: Նրա առեւանգումից հետո անցած ութ շաբաթների ընթացքում ամենաբարձր մակարդակի քաղաքական եւ հասարակական գործիչները, այդ թվում Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Պան Գի Մունը առեւանգիչներին հորդորել էին ազատ արձակել թղթակցին:

Ջոնսթոնը BBC-ում աշխատում է 1991 թ.-ից: Վերջին 8 տարիներին նա արտասահմանյան թղթակից է: Աշխատել է Ուզբեկստանում, Աֆղանստանում, իսկ վերջին 3 տարիներին՝ Գազայի հատվածում: Նա այնտեղ մշտապես բնակվող արեւմուտքցի միակ լրագրողն է:

Պ. Ք.

«Prometeo» լարային քառյակը եւ բարեկամները

Թեեւ «Ազգային պատկերասրահ» 3-րդ երաժշտական փառատոնը նոր է մեկնարկել, կարծում ենք, իտալական «Prometeo» լարային քառյակի համերգը կարելի է դասել դրա առավել նշանակալի իրադարձությունների շարքին: Քառյակի կազմում են Մարկո Ֆիորինին (առաջին ջութակ), Ալդո Կամպանյարին (երկրորդ ջութակ), Կարմելո Ջալոմբարդոն (ալտ), Ֆրանչեսկո Դիլլոնը (թավջութակ): Իտալիայի տարբեր քաղաքներից եկած այդ երաժիշտները, որոնք սկզբում նվագում էին սիմֆոնիկ նվագախմբում, 1993 թ. ստեղծեցին լարային քառյակ: Վերջինս եվրոպայում լայն համբավի արժանացավ. մի շարք մրցանակներ ստացավ մրցույթներում (Բորդո, 1999 թ. Մյունխեն, 2000 թ.), միջազգային փառատոների մասնակցեց Վիեննայում, Պրահայում, Համբուրգում, Օլդբորոյում, Բելֆաստում եւ հայրենիքում:

Երեւանյան ելույթը հաստատեց քառյակի արժանի համբավը, նրա անհատական արտիստական «կողապատկերը»: Այն մեծապես պայմանավորված է «Պրոմետեոյի» ղեկավար Մարկո Ֆիորինիից բխող ընդհանուր երաժշտական կուլտուրայով: Համույթի ներդաշնակությունը, գործիքների տեմբրերի ստուգված համակշռությունն այդ քառյակում զուգորդվում են ինքնության բնականության հետ: Նրա ընդհանուր ներկապնակը տոգորված է իր նրբագեղ քնարական կոլորիտով, մեղմ երանգավորմամբ եւ երաժշտական վիճարկելի աննկատ անցումներով: Իտալիայից եկած երաժիշտները մեզ ըստ էության առաջարկեցին զուտ ոճով դասական լարային քառյակ, որի կողմնակիցներն այսօր միայն հին ավանդույթ ունեցող քառյակներն են: Այդ երեւույթն ուսանելի է նաեւ մեր հայկական կոլեկտիվների համար:

Երեկոյի ծրագրում են Յոզեֆ Հայդնի ռե մաժոր Լարային կվարտետը (երկ 20, N4) եւ Ֆելիքս Մենդելսոն-Բարտոլդիի թիվ 2 լա մինոր Կվարտետը (երկ 13): Այդ կվարտետները ներկայացան որպես տարբեր աշխարհներ, տարբեր հնչյունային բնապատկերներ: Հայդնի առավել պատմողական կվարտետում առանձնացավ ծավալուն 2-րդ մասը. դրա խորությունն ու խոհականությունը համահունչ էին Ռոմանտիկների սրահի խսսու՚ թյանը, որտեղ անցկացվում են «Ազգային պատկերասրահ» փառատոնի համերգները:

«Պրոմետեոն» արտահայտչականության ուժիս կողմ ցուցադրեց Մենդելսոնի քնարական-հայեցողական կվարտետի կատարման ժամանակ: 18-ամյա կոմպոզիտորի կերտած քառամաս կվարտետը հնչեց որպես ուշ ռոմանտիզմն ու իմպրեսիոնիզմը կանխած երաժշտություն: Հենց Մենդելսոնի համար դա նաեւ ապագա ստեղծագործությունների՝ նրա գիշերերգերի եւ գիշերային տեսիլքների, առաջին հերթին «Ամառային գիշերվա երազի» կանխազգացումն է նրա վաղանցիկ, նուրբ կերպարներով, որոնցով կոմպոզիտորը հարստացրեց ռոմանտիկ դարաշրջանը:

Մենդելսոնի միաբեմա հայեցակարգ ունեցող կվարտետը կատարելիս «պրոմետեականները» մի կողմից ընդգծեցին անցողիկ սենտիմենտալ մոտիվի պատրանքայնությունը (այստեղ առանձնահատուկ դեր խաղաց առաջին ջութակի պարտիան հանձին Ֆիորինիի), մյուս կողմից նրբագեղով առանձնացրին ֆակտուրայի հակադրությունները, ի հայտ բերեցին ստեղծագործության կերտման ժամանակի (1827 թ.) համար անսովոր հնչյունային գունագեղությունը:

Մենդելսոնի երկի կատարումից հետո Բելա Բարտոկի երկու ջութակի մի քանի դուետները («44 դուետ» շարից) դարձան ներֆոլկլորիզմի բարմ չիք, ինչում 20-րդ դարի նշանավոր կոմպոզիտորը տիպար էր իր բազմաթիվ գործընկերների համար: Մ. Ֆիորինին եւ Ա. Կամպանյարին պարզապես հրաշալի նմանակեցին ժողովրդական գործիքների հնչողությունները:

Համերգում մեծ տեղ հատկացվեց հայտնի երգչուհի Աննա Մայիլյանի (մեցցո-սոպրանո) ելույթին, որը «Պրոմետեո» քառյակի հետ ստեղծագործական բարեկամության մեջ է: Նա մեներգում է էռնեստ Շոսոնի ձայնի, լարային քառյակի եւ դաշնամուրի «Հավերժական երգում» (խոսքը՝ Ժ. Կոյի), որտեղ դաշնամուրի պարտիան նրբորեն կատարում էր երիտասարդ, բայց արդեն իր տաղանդը զարգացրած Հայկ Մելիքյանը: Հասկապես վառ տպավորություն մնաց Յոհաննես Բրամսի ձայնի, ալտի (Կ. Ջալոմբարդո) եւ դաշնամուրի (Հ. Մելիքյան) համար գրած «Երկու երգի» (երկ 91) կատարումից: Մայիլյանն այդ երկու երգերը՝ «Մեղմացած թախիծը» (խոսքը Ֆ. Ռյուկկերտի) եւ «Հոգեւոր օրորոցայինը» (խոսք՝ է. Գայբելի՝ ըստ Լոպե դե Վեգայի) կատարել էր Երեւանում երկու տարի առաջ:

Աննա Մայիլյանի երգեցողության ոճը գրավում է զգացմունքների զսպվածությամբ, ինտելեկտուալությամբ, գեղարվեստական ճաշակով: Նա յուրաքանչյուր ֆրազին հաղորդում է բնորոշ ամբողջականություն, ընդսմին շեշտելով բառի նշանակությունը: Միաժամանակ նրա աշխատանքն արգասավոր է ստեղծագործության տեմբրային գունեռանգի վրա: Երգչուհին իր թավշյա, ջերմ ձայնը ենթարկում է պատկերավոր խնդրին (հոգեբանական, պատմողական, կատակերգական, ողբերգական), ունկնդրին սիրելով հուզականորեն վերապրել այն:

Այդ հատկանիշները լիովին դրսեւորվեցին ծրագրի հայկական մասի կատարման ժամանակ: «Պրոմետեո» քառյակի եւ դաշնակահար Մելիքյանի հետ Մայիլյանը կատարեց ժողովրդական եւ հոգեւոր երգերի (Կոմիտաս, Շնորհալի) մշակումներ, որոնք մեծ վարպետությամբ իրականացրել է կոմպոզիտոր Ռուբեն Ալթունյանը (ծնվ. 1939 թ.): Իսկ իտալացի հյուրերը պարզապես ապշեցրին հայկական կոլորիտի եւ ազգային խառնվածքի իրենց ստույգ զգացողությամբ:

Շնորհավորելով «Պրոմետեո» քառյակի հաջող կազմակերպված հյուրախաղերի առթիվ, ուզում ենք մաղթել, որ փառատոնի հետագա համերգների ծրագրերը լինեն առավել ճշգրիտ եւ անպայման նշեն ստեղծագործության մասերի քանակը, որպեսզի երաժշտությունը չընդհատվի անտեղի ծափահարություններով:

ՄԱՏԼՈՒՆԱ ՄԱՐԳԱՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

Քննարկումներ հայ գրքի ու գրողի խնդիրների շուրջ Ալֆորվիլում

Ֆրանսիայում հայկական մշակութային կյանքը ներկայացավ նաեւ հայ գրքի փառատոնով, որ կազմակերպել էր Ալֆորվիլի Հայ մշակույթի տունը: Ինչպես գրում է «Յառաջ» օրաթերթի խմբագիր Արփի Թոթոյանը, միջոցառումը մեծ հետաքրքրություն է առաջացրել եւ բազմաքանակ այցելուներ ունեցել: Ֆրանսահայ մշակութասերներին է ներկայացվել պոլսահայ բատերագիր Արման Վարդանյանի «Ախացելը» պիեսը՝ Սունդուկյանի անվ. թատրոնի բեմականացմամբ: Փառատոնը փակվել է հայ գրողին ու հրատարակչին նվիրված հանդիպումով, որին հրավիրված են եղել Գրիգոր Պըլտյանը (Փարիզ), Սարգիս Խաչենցը (Երեւան), Հարություն Քյուրքչյանը (Աթենք) եւ Ռոբեր Գոփթաշը (Պոլիս): Բանախոսները ներկայացրել են սփյուռքի եւ հայաստանյան գրականության, գրողի, լեզվի, գրահրատարակչական տարբեր խնդիրներ:

Գրիգոր Պըլտյանը անդրադարձել է հայ գրողի կարգավիճակի տարբերություններին՝ սփյուռքում եւ հայրենիքում, նկատելով, որ սփյուռքի գրողը լինելով ազգային գաղափարախոսության ներկայացուցիչն ու դրա կրողը՝ ստեղծագործական ազատությունների առումով կաշկանդված է: Սփյուռքը հայաստանյան հետանկախության շրջանին զգալի փոփոխություններ է կրել, դառնալով ավելի խայտաբղետ ու ավելի սկար, սակայն հայերեն խոսողների թիվը օրըստօրե նվազում է: Գր. Պըլտյանը օտարալեզու հայ գրականությունը անվանել է «հետքերու գրականություն»՝ վերհիշեցնելով Վ. Տերյանի «հոգեւոր հայրենիքի» եւ Հ. Օշականի «գրականությունը հայրենիք է» գաղափարները: Իր կարծիքով գրականությունն ու հայրենիքը միմյանցից անկախ իրողություններ են:

Սերգեյ Խաչիկօղլյանը, որ արդեն տասնամյակից ավելի ծրագրային հրատարակչական աշխատանք է կատարում՝ հայ ընթերցողին ներկայացնելով հիմնականում արտերկրի գրականություն (արվեստաբանական, փիլիսոփայական, հրապարակախոսական երկեր)՝ բնագրային թարգմանությամբ, իր խոսքի մեջ նկատել է, որ սովետական տարիներին պետական գաղափարախոսությամբ վերահսկվող այս բնագավառում թարգմանությունները հիմնականում ռուսերենի միջնորդությամբ էին կատարվում: Ինքը եւ իր համախոհների խումբը հիմնադրելով «Սարգիս Խաչենց» հրատարակչությունը, փորձ են անում շտկելու այդ արատավոր վիճակը, զարգացնելու հայ թարգմանչական արվեստի ավանդույթները՝ որ դեռեւս 5-րդ դարից Մաշտոցը եւ իր աշակերտները սկսեցին: Նա անդրադարձել է նաեւ Մխիթարյանների վաստակին այս բնագավառում, իսկ նոր ժամանակներում բացառությամբ 25-30-ականներին Վարազդատ Տերոյանի՝ փիլիսոփայական երկերի բնագրային մի շարք թարգմանությունների (որոնք չեն պահպանվել), էական ներդրում չի կատարվել: Որեւէ ազգային նեղմտությունն ու սահմանափակումը ուրանալով կործանարար՝ նա ժողովուրդների զարգացման ճանապարհը համարել է մշակութային եւ տարբեր այլաբնույթ փոխշփումները, փոխադարձ ներգործությունները:

«Սարգիս Խաչենց տիպարն է հայաստանցի դժբախտաբար ոչ յաճախադէպ մտաւորականին, որ տեղին ախտաճանաչումը ըրած է, դարմանին մասին մտածած ու գործի անցնելու համար միջոցները ճարած, առանց տրտունջներու հիւանդագին ժամավաճառութեան, առանց աժէն ժխտականի, կամ դժուարութեան առջեւ աջն ու ձախը, վերն ու վարը ամբաստանելու սովորամոլութեան», գրում է Ա. Թոթոյանը:

Գրող, հրատարակիչ, քննադատ Հարություն Քյուրքչյանը անդրադարձել է գրական ուժականությանն ու նորարարության խնդիրներին՝ պահպանել նկարագրի ինքնատիպությունը, միեւնույն ժամանակ բացվել օտարի առաջ: Նա ասել է, որ 1920-ականներից ինքնամեկուսացման էինք մղվում օտարի հանդեպ ունեցած վախից, եւ նորարարները, ինչպես Նիկողոս Սարաֆյանը, Վահե Օշականը հաճախ չընկալվելու պատճառով բեմամանքի թիրախ էին դառնում: Օտարագիր հայ գրողների ստեղծագործություններին անդրադառնալիս նշել է, որ չնայած դրանց մեջ առկա հայկական զգայնություններին, հայ գրականությունը, սակայն նրանցով չի ներկայանում: «Գրականութիւնը լեզուի հարց է, կըլլայ լեզուով, լեզուին մէջ», ասել է նա՝ գտնելով, որ օտարագիր հայ գրողը պարտադիր պետք է տիրապետի հայերենին:

Արփի Թոթոյանը ուշագրավ է համարում Պոլսից Ռ. Գոփթաշի ներկայացրած տվյալները: Ըստ Գեւորգ Բամուքչյանի ուսումնասիրություններից մեկի, 1923-1945 թվականներին այդ քաղաքում 566 գիրք է լույս տեսել, իսկ մինչեւ 1972 թ.-ը՝ 466 հասնր: Անցյալի ավելի քան տասնյակ հրատարակչի փոխարեն այսօր գործում են 1-2-ը, չկան տարեգրքերը, հանդեսներից 1-2-ն են մնացել: 1993-ին հիմնված «Արաս» հրատարակչությունը փորձում է լրացնել բաց տարածքը՝ գործելով երկու ուղղությամբ. նախ՝ հայերեն հրատարակություններով ու թուրքերեն թարգմանություններով արթնացնել մշակույթը, երբեմն էլ լեզուն կորցրած հայության ոգին, եւ թուրք ընթերցողին ծանոթացնել հայ մշակույթին ու պատմությանը: Մինչ այսօր լույս են տեսել 60 անուն թուրքերեն ու 30 անուն հայերեն գրքեր՝ 1000-ական տպաքանակով, որից տարեկան 250-300 օրինակ է սպառվում: Նա անդրադարձել է ընթերցողի սակավաքանակության, հայերեն գրքերը հայաշատ գաղութներում բաշխելու հարցերին եւ առաջարկել է ստեղծել համացանցի կայքէջ, որը հնարավորություն կտա ամբողջ աշխարհի հայ հրատարակիչներին՝ իրենց հրատարակությունների մասին կանոնավորապես տեղեկացնելու:

Մ. Բ.

Սենատոր Յարոմիր Շտետինայի «Հրաշքների դարը» չեխական բեմում

Չեխ խորհրդարանականները մեկնում են Հայաստան դիտորդական առաքելությամբ

Այսօր Երեւան կժամանի Չեխիայի խորհրդարանական պատվիրակությունը, որի կազմում են Սենատի երկու եւ խորհրդարանի երեք պատգամավորներ՝ մասնակցելու Հայաստանի խորհրդարանական ընտրություններին ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության կազմում: Չեխ խորհրդարանականներին արդեն բաժանել են հայաստանյան խորհրդարանական ընտրություններին վերաբերող միջազգային մամուլից քաղված տարբեր հոդվածների ստվարածավալ մի ժողովածու, որը նրանք պարտավոր են կարդալ Հայաստանում գտնվելու երեք օրերի ընթացքում: Իհարկե, դժվար է պատկերացնել, որ պատգամավորները մի քանի օրում հասցնեն ծանոթանալ բոլոր անգլիատառ հոդվածներին, սակայն ընդհանուր պատկերացում, անշուշտ, կարող են կազմել:

Ինչպես մեզ հետ զրույցում նշեց չեխական առաքելության անդամ, սենատոր Յարոմիր Շտետինան, ընտրությունների օրն իրենք կլինեն Վանաձոր քաղաքում, իսկ մայիսի 13-ին կմասնակցեն դիտորդների համատեղ մամուլի ասուլիսին:

Սենատորը ուրախ է, որ հնարավորություն կլինի այցելել նաեւ Գյումրի եւ Սպիտակ, ուր եղել է 1988 թվականին՝ դեկտեմբերյան երկրաշարժից անմիջապես հետո: Այդ օրերի ազդեցությամբ նա գրել է «Հրաշքների դարը» պատմվածքը, որն հետագայում լույս է տեսել համանուն պատմվածքների գրքում:

Մայիսի 2-ին եւ 3-ին սենատորին մի հաճելի անակնկալ էր սպասվում: Պրահայի Վիոլա թատրոնում առաջին անգամ բեմադրվեց «Հրաշքների դարը» ներկայացումը՝ երիտասարդ դերասաններ Մագդալենա Բորովայի եւ Միլոսլավ Կոնինգի համատեղ սցենարով եւ փայլուն խաղով: Սենատոր Շտետինան անչափ գոհ էր ներկայացումից, իսկ Ավստրիայում եւ Չեխիայում ՀՀ դեսպան Աշոտ Հովակիմյանը շատ տպավորված էր դերասանների խորը եւ զգացմունքային խաղով: Իրենց խաղից գոհ էին նաեւ դերասանները, որոնք ներկայացնելով երկրաշարժի ժամանակ փլատակների տակ մնացած ամուսնու եւ դրսից նրան օգնության հասնող կնոջ սիրո պատմությունը, ամբողջությամբ տարվել էին իրենց հերոսների ճակատագրով: Ավելին, նրանք ողջ ներկայացման ընթացքում հայերեն երգեր էին երգում, պարում, դրանով ավելի հայկականացնելով ներկայացման մթնոլորտը: Այս ներկայացման բեմադրության մտահղացումը ծագել է Մագդալենա Բորովայի մոտ, որին սենատոր Շտետինայի պատմվածքների գրքում հատկապես դուր է եկել նման ողբերգական վիճակում արտահայտված սիրո պատմությունը: Իսկ սենատորի ասելով, թեեւ կերպարները այդ օրերին իր հանդիպած մարդկանց հավաքական ամբողջություն էին, սակայն ամուսնու կերպարը ունեցել է նաեւ իր նախատիպը՝ գյումրեցի ռեժիսոր Արտաշեսը:

«Այս բեմականացումն անպայման պետք է Հայաստանում ներկայացվի», ասաց մեզ հետ զրույցում Հայաստանի դեսպանը: Իսկ մինչ այդ, շատ շուտով «Գարուն» ամսագրում հայերենով լույս կտեսնի «Հրաշքների դարը»՝ Ալլա Հարությունյանի թարգմանությամբ:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ,
Պրահա

Ձանուցում

SMS

ՀԵՏԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Առաջին անգամ Հայաստանում Ռադիո Հայ ռադիոկայանը «Հայկական ընտրություն 2007» ծրագրի շրջանակում կազմակերպում է աննախադեպ հետընտրական հարցում՝ Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքների պատկերը համեմատելու նպատակով:

ՄԱՍՆԱԿՑԻՐ ԵՎ ՀԱՄԵՄԱՏԻՐ

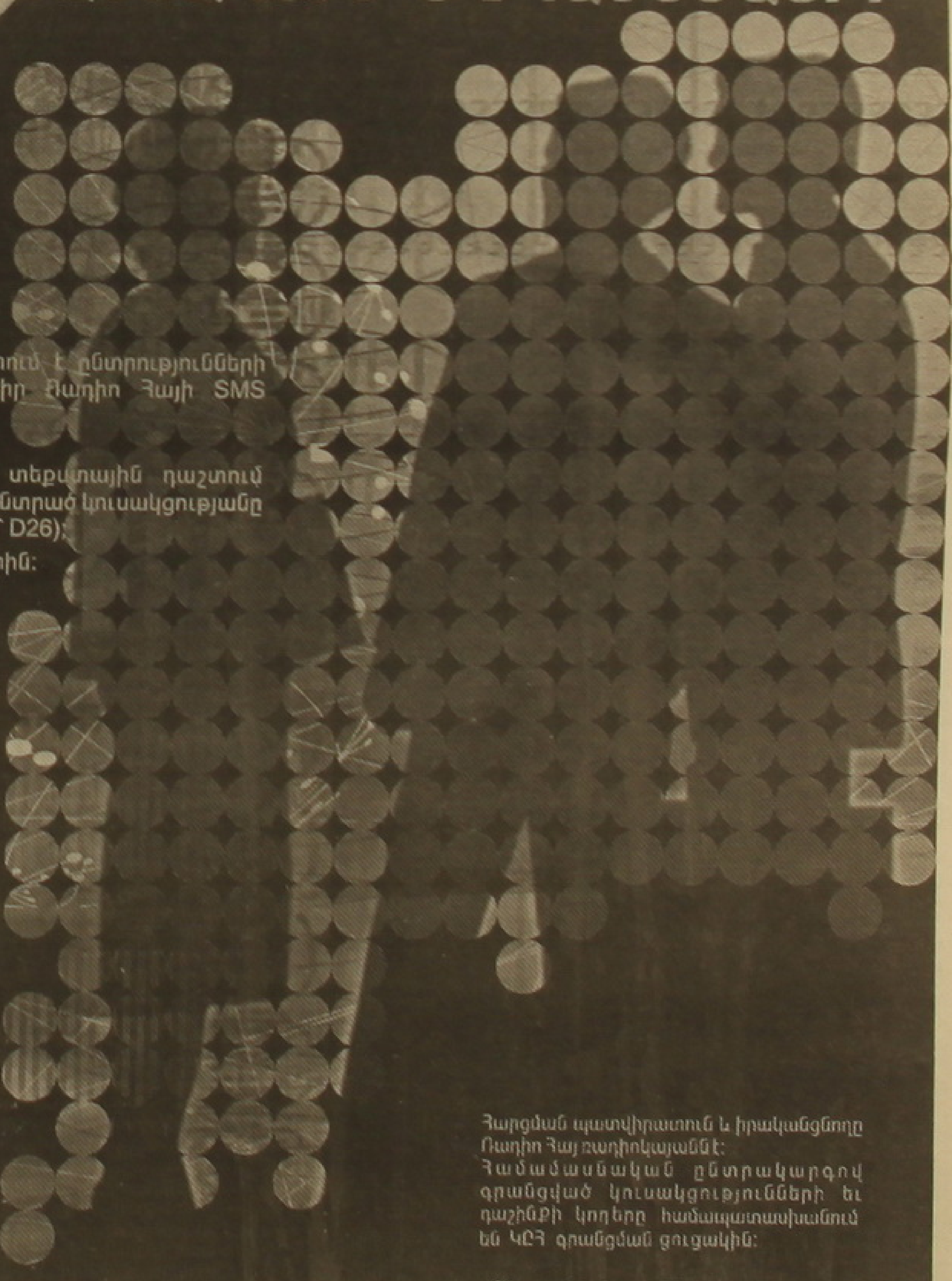

Եթե Դու արդեն քվեարկել ես և քեզ հետաքրքրում է ընտրությունների այլընտրանքային արդյունքը, ուրեմն մասնակցիր Ռադիո Հայի SMS հարցմանը:

- Բջջային հեռախոսի հաղորդագրությունների տեքստային դաշտում մուտքագրիր համամասնական ընտրակարգով քո ընտրած կուսակցությանը կամ դաշինքին համապատասխանող կոդը (օրինակ՝ D26);
- Հաղորդագրությունը ուղարկիր 1041 կարճ համարին:

D1	ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D2	ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D3	ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D4	«ԲԱՐԳԱՎԱԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D5	ԴԱՇԻՆՔ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D6	ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D7	ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D8	«ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ՈՒՂԻ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D9	«ԻՄՊԻՉՄԵՆՏ» ԴԱՇԻՆՔ
D10	«ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D11	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D12	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D13	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D14	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D15	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D16	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՐՔՍԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D17	ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D18	ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D19	ՄԻԱՑՅԱԼ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D20	«ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D21	ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ՀՆՉԱԿՅԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D22	ՔՐԻՍՏՈՆԵԱ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
D23	«ՕՐԻՆԱՑ ԵՐԿԻՐ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հարցման պատվիրատուն և իրականացնողը Ռադիո Հայ ռադիոկայանն է:
Համամասնական ընտրակարգով գրանցված կուսակցությունների եւ դաշինքի կոդերը համապատասխանում են ԿԸՀ գրանցման ցուցակին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
Յուրաքանչյուր հեռախոսահամարից ընդունվում է ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ SMS հաղորդագրություն: Ուղարկողի բջջային համարի գաղտնիությունը երաշխավորվում է: Հաշվարկվելու են միայն մայիսի 12-ի առավոտյան 8:00-ից մինչև 20.00-ն ուղարկված հաղորդագրությունները: Մեկ հաղորդագրության արժեքը 100 դրամ է:

SMS հարցման արդյունքները կհրապարակվեն քվեարկության ավարտից անմիջապես հետո:

ՌԱԴԻՈ ՀԱՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քարոզարշավն ընթացավ նախապես գծված սխեմաներով

Ընտրարշավն այսօր ավարտվում է, եւ կարելի է փաստել, որ համարյա ընթացավ նախօրոք գծված սխեմաներով: «Փիար» տեխնոլոգիաներ են կոչվում դրանք, թե այլ կերպ՝ համենայն դեպս երկու մեծ ուժերի՝ ՀՀԿ-ի եւ «Բարգավաճ Հայաստանի» ընտրարշավի բոլոր դետալները գոնե վերջին տասնօրյակում լավ մտածված էին, եւ դրանց գլխավոր դերակատարներն այդ սխեմաներից դուրս գալու փորձեր համարյա չեն արել: Ընդ որում՝ ԲՀԿ «փիար» մասնագետները նույն մարդիկ են, որոնք 98-ից հետո կազմակերպում էին նախագահ Քոչարյանի եւ նրան սատարողների քարոզարշավները, հատկապես դրանց հեռուստատեսային տարբերակը, եւ հիմա մի փոքր ավելի հղկել ու կատարելագործել են իրենց աշխատանքը՝ բացթողումները նվազագույնի հասցնելով:

Այս քարոզարշավը հավակնորդ հիմնական ուժերը, կարելի է ասել, կառուցել են ընտրազանգվածի տրամադրվածության վրա: Ծրագրերի մրցակցության կամ ծրագրային դրույթներով քարոզարշավ անելու բացակայությունից խոսելը ճիշտ եւ իրատեսական չէ ոչ թե այն պատճառով, որ ծրագրերն են միմյանց նման կամ այդպիսիք բացակայում են, այլ՝ որ քաղաքական ուժերի մեծ մասը շատ լավ պատկերացրել է ընտրողների սպասելիքները. ընտրողներին ավելի շատ հուզում են սոցիալական կարգախոսները, եւ հենց դրանցով էլ խաղ էին անում քաղաքական ուժերը: Այստեղ հարկ է գծել այսօրվա ընտրողի նկարագիրը: Մի քանի տարի առաջվա համեմատ՝ այն բավական փոխվել է, եւ նրանց մեծ մասին ոչ մեկի ծրագիրն էլ չի հետաքրքրում: Ժամանակին, երբ ասում էինք, թե ժողովուրդն օտարվում է քաղաքական գործընթացներից՝ այս ընտրարշավի ընթացքում շատ լավ հայտնվեց. մարդկանց մեծ մասին իրենց սոցիալական վիճակի բարելավումից բացի՝ այլ բան չի հետաքրքրում, որովհետեւ այլ բանի համար պետք է կարողանաս օրվա հաց վաստակելու հոգսից ուղեղն անջատել եւ քաղաքականությամբ հետաքրքրվել: Իսկ քաղաքական գործընթացներով հետաքրքրվածները համեմատաբար քիչ են, եւ դա բոլորովին իրենց մեղքը չէ: Երբ ընդդիմության մի ներսն ասում է՝ այս ու այն անձերին հեռացնենք, ընտրազանգվածի մեծ մասն անհաղորդ է մնում, քանի որ վստահ չէ՝ մի խումբ անձանց մի այլ խմբով փոխարինելը իրենց վիճակը բարելավելու է, թե ոչ: Այդ պատճառով իշխանություններին հեռացնելու կարգախոսներով հանդես եկող քաղաքական ուժերի շուքը գուցե քարոզարշավի հետեւանքով ընտրազանգվածը մի փոքր սվառացել է, բայց կրիտիկական զանգված նրանց չի սատարելու, քանի որ հայ ընտրողին մեծ մասամբ կարելի է «սոցիալական ընտրող» պայմանական անունը տալ: Ահա այս հանգամանքի հետ են հաշվի նստել հիմնական քաղաքական ուժերը եւ ծրագրերը ներկայացնելը երկրորդ պլան մղելով՝ սոցիալիստական ՀՅԴ-ից ավելի սոցիալական կարգախոսներով են հանդես եկել, իսկ նրանց մեջ սոցիալական խոստումներով ամենաառաջնային տեղում ԲՀԿ-ն է: ԲՀԿ-ի ուրվագծվող հաջողության գրավականն էլ այդ է՝ նրա սոցիալական խոստումները այս վիճակից դուրս գալու եւ բարգավաճելու մասին, սոցիալական առօրյա փոքրիկ խնդիրները լուծելու նրա գործելակերպը սիրելի են ընտրողների լայն շերտի ականջին: Նույն կերպ ՀՀԿ-ն է վարվել՝ քարոզարշավի առաջին տասնօրյակում ավելի ծրագրերից խոսելով, ուրիշներին էլ ծրագրային քարոզարշավի հրավերներ անելով, սակայն տեսնելով, որ դա անտարբեր է թողնում ընտրողին, քարոզարշավի վերջում կոնկրետ խոստումներ, այդ թվում՝ բավական սոցիալական բնույթի խոստումներ տալով: Այդպես էր վարվում «ժառանգությունը»՝ ավելի լայն մտահոգություններ ներկայացնելով եւ բարելավման լուծումներ առաջարկելով ի հակադրություն «Իմպիչմենտի»՝ անձերի հեռացմանն ուղղված կարգախոսների: Առանց երկմտելու կարելի է ասել, որ սոցիալական հաճկատար քաղաքականություն էր ծավալել ՕԵԿ-ը, Արտաշես Գեղամյանն իր թվերով եւ առեղի սվերից լայն զանգվածներին եկամուտների մեծ աճ խոստանալով: Ստեփան Դեմիրճյանի քաղաքականությունը մեուտոս առաջ էր ուղղված վաստ ապրողներին՝ վառ դեմոկրատիզմի ու մեծ-մեծ խոստումների պակաս կար այնտեղ:

ԱԺԿ-ն եւ ՄԱԿ-ը խոսում էին շատերի համար բարձր ու անհասանելի բաներից: Կառապետիչի կուսակցությունը ոչ միայն խոստանում էր, այլեւ անցած բարեգործություններն էր հեռուստադիտողի աչքը խոթում:

Մի խոսքով՝ ով ուկե սարեր չէր խոստանում, նա, ժողովրդի լեզվով ասած, «քաշվելու» է: Որ քարոզարշավը բարձր քաղաքականությունից հեռու էր, ծրագրերի ու բարձր գաղափարների մասին շատ չեն խոսել՝ թելադրված էր ընտրազանգվածի պահանջներով ու բնութագրով: Այսինքն՝ մեր քաղաքական ուժերը հասկացան, որ չեն կարող խոսել մի բանից, ինչն ընտրողը չի ընկալում, եւ իրենք մոտեցան ընտրողի մակարդակին, չնայած ընտրողի մակարդակն ու պահանջարկը վերջին տարիների իրենց գործունեության արդյունք են. ընդդիմությունը հուսահատեցրել էր իր ընտրազանգվածին անվճռականությամբ եւ անմիաբանությամբ, իշխանական կուսակցություններից եւ նրա սպասելիքները չարդարացան: Արդյունքում ունենք այնպիսի ընտրող, որը տեղավորվեց առաջարկվող քաղաքական սխեմաներում, ակամա ենթարկվեց քաղաքության սոցիալական կարգախոսների թելադրանքին եւ հենց այդպես էլ ընտրելու է, որն ուրվագծված է քաղաքական սխեմաներում: Այդ սխեմաներում էր ՀՀԿ-ԲՀԿ առաջատարության՝ հեռուստատեսային-լրատվական առաջարկը, որը նաեւ ամրապնդվում էր սոցիոլոգիական հարցումների պատշաճ գոտով: Իսկ քաղաքական ուժերից նա, ով սոցիալական խնդիրների լուծումից քիչ էր խոսում եւ առաջարկում էր բարձր գաղափարներ, դուրս էր նախօրոք գծված քաղաքական սխեմաներից, մեծ հույսեր թող չունենա, մեր ընտրողին բարձր գաղափարների ընտրող դարձնելու համար դեռ պետք է աշխատենք: Իհարկե, կա նաեւ քարոզարշավի ազդեցությանը չենթարկված ու գուցե մի ստվար զանգված ընտրողների բանակ, որոնց ընտրությունը սակայն տեղավորվելու է մեր գծած սոցիալական շրջանակում՝ տարբեր դրդապատճառներով: Կան նաեւ գաղափարական կուսակցությունների մշտական ընտրազանգվածները, որոնք սակայն որեւէ անակնկալ չեն մատուցի: Անակնկալներ կարող են մատուցել ընտրությունների օրը բաժանվող դրամն ու նյութական այլ շահագրգռիչները՝ միմյանցից ընտրողներ, իմա՝ տոկոսներ փախցնելու հնարավորություն տալով այս կամ այն ուժին:

[illegible]

Հանրահավաք...

1-ին էջից

Մինչ այդ, ժամը 19.00-ի մոտակայքում, արմատական համարվող ընդդիմադիր ուժերը՝ «Իմպիչմենտ», «Հանրապետություն» եւ «Նոր ժամանակներ» կուսակցություններն ԱԺ ընտրապայքարի իրենց վերջին էջերը փակում էին Մատենադարանի մերձակա տարածքում կազմակերպած հանրահավաքով: Սովորաբար հանրահավաքների կարեւորությունը պայմանավորում են նաեւ մասնակիցների թվաքանակով: Անձրեւոտ եղանակ էր, եւ մոտավոր այդ քանակը 10-12 հազարի էր հասնում: Սակայն էականը կամավոր մասնակցության սկզբունքն էր, ինչն ապահովված էր թվում այստեղ: Ծանոթ պատկերներ, ծանոթ ելույթներ՝ երկրում անօրինականությունների, կամայականությունների, սոցիալական ծայրահեղ բեւեռացումների, մոլեգնող կաշառակերության, անարդարությունների մասին:

Վահագն Խաչատրյանը ներկայացրեց իրենց հիմնական նպատակը՝ Ազգային ժողով «Իմպիչմենտը» մտնում է այսօրվա գործող իշխանություններին անվստահություն հայտնելու՝ ասել է թե իշխանափոխություն կատարելու: Ազատ, իրավական երկիր կառուցելու համար տեր կանգնել է պետք սեփական իրավունքին՝ տվյալ պարագայում՝ ընտրածայնին: «Մենք այստեղ ենք ոչ թե, որովհետեւ ոչինչ չունենք կորցնելու, այլ հակառակը, ունենք՝ դա հայրենիքն է», ասվեց հանրահավաքում:

Մայիսի 12-ի ընտրությունների հաջորդ օրը ժամը 2-ին սկսվելու է «Իմպիչմենտի» գործընթացը, իսկ ժամը 17-ին՝ հանրահավաքը, այն «հույսով» որ ընտրությունները կեղծվելու են: Իսկ ավարտից հետո հանրահավաքի մասնակիցները շարժվեցին դեպի Ազգային անվտանգության շենք:

Մ. [illegible]
Մ. [illegible]

EURASIA FOUNDATION REPRESENTATIVE OFFICE IN ARMENIA (EF) ANNOUNCES AN OPENING FOR THE POSITION OF FINANCE/HR ASSISTANT.

EURASIA FOUNDATION

The Finance/HR Assistant will provide comprehensive, professional and quality service to the Finance & HR departments of the Eurasia Foundation Representative Office in Armenia, including accounting support and updating HR documents.

Required qualifications:

- University degree in Finance or Accounting;
- At least one year of previous work experience is required;
- Experience with HR-related issues is an asset;
- Strong knowledge of MS office package (MS Word, MS Excel and accounting programs);
- Strong oral and written skills in Armenian, English and Russian.

Applicants should submit a cover letter and CV referencing Finance / HR Assistant to: Associate Country Director, Eurasia Foundation Representative Office in Armenia, Zarobyan 56, Yerevan, RA or send it by e-mail to resume@eurasia.am.

For more information on the Eurasia Foundation and a complete job description please refer to the organizations website at www.eurasia.am

Application deadline is Monday, May 21, 2007 at 18:00

«Բանանցը» Հայաստանի գավաթակիր

15-ամյա ընդմիջումից հետո ՀՀ առաջին գավաթակիր Երեւանի «Բանանցն» իր պատմության մեջ երկրորդ անգամ նվաճեց պատվավոր մրցանակը: Երեկ «Հանրապետական» մարզադաշտում կայացած գավաթի եզրափակիչ խաղում «Բանանցը» հաղթեց «Արարատին»:

Հաշիվը 33-րդ րոպեին բացեց արարատցի Մարկոսը: Իսկ պատասխանը գնդակը 78-րդ րոպեին խփեց Մուրադյանը: Խաղի հիմնական ժամանակն ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 1-1: Լրացուցիչ ժամանակում Բարեղամյանն ու Մուրադյանը եւս 2 գոլ խփեցին՝ 3-1 հաշվով հաղթանակ պարգեւելով «Բանանցին»:

«Ի՞նչն է հուզում ինձ»

Լրագրողական մրցույթ դպրոցականների համար

UNICEF-ը եւ «Ազգ» օրաթերթը 10-16 տարեկան դպրոցականների համար հայտարարում են շարադրության մրցույթ՝ «Ի՞նչն է հուզում ինձ» վերնագրով: Հաղթողները կմասնակցեն *«Ժուռնալիստիկայի հիմունքներ եւ վարպետություն»* իննամսյա անվճար դասընթացին, իսկ նրանց աշխատանքները կտպագրվեն **«Ազգ»-ի** Մանկապատանեկան հավելվածում: Աշխատանքները **մինչեւ մայիսի 14-ը** կարող եք ուղարկել susmark2002@yahoo.com էլ.հասցեին կամ բերել խմբագրություն՝ Հանրապետության 47 հասցեով: Հեղինակի հասցեն եւ հեռախոսահամարի առկայությունը պարտադիր են:

Մրցույթի մանրամասներին կարող եք ծանոթանալ **www.azg.am** կայքէջում տեղադրված հայտարարության ծավալուն տարբերակից:

Մրցույթի հրավեր

UNDP

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ «Ստեփանավանի քաղաքապետարանի ինտերնետ հանգույցի համակցում» եւ «ՄԱԶԾ շենքում տեղակայված ցանցային հանգույցի ինտերնետ համակցում» աշխատանքներ իրականացնելու համար:

Ցանկացողները կարող են ձեռք բերել մրցույթին մասնակցելու անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը, այցելելով ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ՝ Պետրոս Ադամյան 14, դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ 56 60 73 լր. 126: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 2007 24 մայիսի, ժամը 17.00:

Մրցույթի հրավեր

UNDP

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ «Հրազդանի պետական քոլեջի երկու սանհանգույցների վերանորոգում»:

Ցանկացողները կարող են ձեռք բերել մրցույթին մասնակցելու անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը, այցելելով ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ՝ Պետրոս Ադամյան 14, դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ 56 60 73 լր. 126: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 2007, 21 մայիսի ժամը 17:00:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 9.05.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: